

Uppdrag att ta fram fler högskoleprov i syfte att kunna genomföra fler prov tillfällen och därigenom minska risken för smittspridning

Uppdrag att ta fram fler högskoleprov i syfte att kunna genomföra fler provtillfällen och därigenom minska risken för smittspridning

Universitets- och högskolerådet, juni 2021

Kontaktperson: Tuula Kuosmanen

Dnr 1.1.1-01023-2020

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Sammanfattning	5
Uppdraget	7
Tidsplan och uppskattade kostnader för att ta fram ytterligare ett prov	8
Beslut och regelverk för att möjliggöra genomförandet av höstprovet 2020	9
Provets genomförande hösten 2020	10
Beslut och regelverk för att möjliggöra genomförandet av vårens två prov 2021	12
Provets genomförande våren 2021	13
Kommunikation och kontakter	15
Kommunikation mellan UHR och provdeltagare	15
Mejlutskick från UHR till provdeltagare våren 2021	15
Löpande kontakter med Utbildningsdepartementet	16
Kontakter med Folkhälsomyndigheten och regionala smittskydd	16
Kommunikation med provanordnarna	16
Kontakter med provkonstruktörerna	17
Kontakter och samråd med nationella provsamordnaren	17
System	17
System, systemutveckling och användarsupport	17
En anmälan till vårens två provtillfällen	18
Hantering av anmälningsavgifter	18
Hantering av minderåriga (<19 år)	19
Genomförande	22
Överenskommelser med provanordnarna	23
Ekonomisk redovisning: kostnader och intäkter, extra tilldelning	23
Smittskyddshantering enligt FoHM:s rekommendationer: beslut och åtgärder	24
Kvaliteten eller säkerheten vid genomförandet	25
Planering för 2021-2023	25
Beredskap på fler prov under 2021-2023, eventuell förstärkning av provkonstruktion	25
Provanordnarnas beredskap att genomföra fler prov	26
Personal och personalrekrytering	27
Provpersonal: rekrytering, bemanning samt utbildning och stöd	27
UHR:s personal	27

Lokaler och lokaltillgång	28
Tillgång på lokaler, lokalkostnader, smittskyddssäkerhet	28
Effekten av beslutade regel-förändringar på antal provdeltagare ..	29
Förlängd giltighetstid till åtta år	29
Åldersbegränsning till 19 år	29
Två provtillfällen till våren	29
Begränsning av antal provdeltagare	30
Slutsatser	31
Bilagor	33
Bilaga 1 Antal anmälda till HP höstprovet 2020 och vårens två prov 2021	33
Bilaga 2: Merkostnader per lärosäte och kostnadsslag hösten 2020 ..	34
Bilaga 3: Merkostnad per lärosäte och kostnadsslag, prov 1, våren 2021	35
Bilaga 4: Överenskommelse mellan Universitets- och högskolerådet och lärosätet om genomförandet av högskoleprovet	36
Bilaga 5: Enkät till provanordnande lärosäten	41
Bilaga 6: Statistik över höstens prov	42
Bilaga 7: Statistiken över vårens två provtillfällen, den 13 mars och den 8 maj	45

Sammanfattning

Rapporten är slutredovisning av ett regeringsuppdrag (1.1.1-01023-2020) som Universitets- och Högskolerådet (UHR) fick för att ta fram fler högskoleprov för att därigenom kunna genomföra fler provtillfällen i syfte att minska smittspridningen. En delredovisning gjordes i november 2020 som redogjorde för högskoleprovet hösten 2020. Slutredovisning ska lämnas den 14 juni 2021, UHR fick förlängd tid från den 30 maj. Slutredovisningen beskriver höstprovet 2020, de två vårproven 2021, hanteringen, genomförandet, provkonstruktion samt en ekonomisk redovisning.

Högskoleprovet har under hösten 2020 och våren 2021 genomförts under ett förändrat regelverk som har inneburit begränsningar när det gäller provdeltagarnas ålder och maxantal av skrivande.

UHR hade även ansvaret för provens genomförande med bidrag från provanordnande lärosäten. Ansvaret för provgenomförandet reglerades i särskilda överenskommelser mellan UHR och respektive lärosäte.

Proven har genomförts under noggrann efterlevnad av Folkhälsomyndighetens (FoHM) rekommendationer, regeringens riktlinjer och med stöd av den nationella samordnaren. Genomförandet har möjliggjorts av ett nära samarbete mellan provanordnande lärosäten och UHR.

Att genomföra proven smittskyddssäkert har prioriterats i planering och genomförande. Att begränsa maxantalet har varit en konsekvens av smittskyddsarbetet, vilket i sin tur har ställt krav både på systemstödet och handläggningsarbetet hos såväl UHR som hos lärosätena.

Köhanteringen vid anmälan har varit av avgörande vikt för ett lyckat resultat.

Regeringen tilldelade 30 miljoner kr för genomförandet hösten resp. våren för att täcka kostnaderna för den extraordinära hanteringen. Konsekvenserna för UHR blev därmed mindre kännbara ekonomiskt men stora personella resurser har behövts för att utveckla nya systemlösningar och betalhantering.

Begränsningar i antal skrivande har föranlett att särskilda resurser behövde avdelas för att hantera den mängd frågor som inkom till UHR, både inför och efter höstens prov och vid vårens två provtillfällen. Samtliga anmälda kunde beredas plats såväl höst som vår, trots det maxtak som infördes. Våren hade två provdatum som provdeltagaren inte kunde välja mellan, utan systemet fördelade de skrivande i ett jämt antal skrivande per provtillfälle. Vidare behövde UHR i ett sent skede

omfördela 1 993 skrivande från provtillfället i mars till provtillfället i maj.

Som ett led i slutrapporteringen togs en enkät fram som skickades till de studieadministrativa cheferna på varje provanordnande lärosäte. Svarsfrekvensen var hög och enkätsvaren har lämnat ett värdefullt bidrag till denna rapport. Vid arbetet med enkäten har samordning med den nationella samordnaren för högskoleprovet ägt rum.

Både höstens och vårens provomgångar har inneburit ett flertal ändringar i högskoleförordningen med delvis olika regler för hösten och våren som i sin tur har krävt flera olika myndighetsbeslut av UHR. Besluten har arbetats fram med korta ledtider och därmed också mindre tid för förankring och kommunikation till berörda. Högskoleprovet har en omfattande logistik med många parter inblandade, var och en med sin uppgift vilket är en förutsättning för provets genomförande.

Sammanfattningsvis kan erfarenheterna summeras som att det varit möjligt att genomföra tre prov per år under rådande pandemi på ett smittskyddssäkert sätt. Detta torde vara fortsatt möjligt under förutsättning att högskoleprovet och dess genomförande kvalitetssäkras enligt gällande rutiner, att antal provdeltagare begränsas, att det finns tid och resurser för att ordna lokaler liksom att det behövs tid och resurser för att rekrytera och utbilda kompetent provpersonal.

Ett fåtal fall av covid-19 har rapporterats in vid vårens två provtillfällen. Sammanlagt har 11 fall bland provpersonal och deltagare rapporterats in till UHR av sammanlagt 46 888¹ skrivande. UHR har inte fått några indikationer på vidare smittspridning bland de skrivande.

¹ För provet 8 maj är vid tillfället för rapporten endast 99,5 % av uppgifterna verifierade. Deltagare utan svenskt personnummer ingår inte.

Uppdraget

Regeringen gav i augusti 2020 UHR i uppdrag att ta fram fler högskoleprov, så att minst tre prov per kalenderår finns tillgängliga under åren 2021 till 2023. Syftet är att minska risken för smittspridning av coronaviruset, genom färre skrivande per provtillfälle och bättre möjligheter till social distansering. En slutredovisning av tidplan och kostnader skulle lämnas den 30 maj 2021 med delredovisning senast den 15 oktober (Regeringsbeslut 2020-08-13, U2020/04313/UH). Bakgrunden till regeringens beslut var att UHR den 7 augusti beslutade att ställa in höstens högskoleprov som skulle genomförts den 18 oktober 2020. UHR fick förlängd tid för slutredovisning från 30 maj till 14 juni.

Sedan UHR fått uppdraget har ett högskoleprov genomförts hösten 2020. Mot den bakgrunden förändrades det ursprungliga redovisningsuppdraget med tillägg att redovisningen även skulle omfatta vilka konsekvenser ett genomfört högskoleprov hösten 2020 fått för fullgörandet av uppdraget samt vilka åtgärder som behövs för att minst tre högskoleprov ska finnas tillgängliga under 2021.

Delredovisningen med tilläggsdirektivet redovisades av UHR till regeringen 16 november 2020 (U2020/04598, U2020/05114).

UHR konstaterade i sin delredovisning att det genomförda provet hösten 2020 inte hindrar att tre högskoleprov kan finnas tillgängliga 2021 – två på våren och ett på hösten. Att högskoleprovet genomfördes hösten 2020 hindrar inte heller det framtida arbetet med att ta fram ytterligare prov år 2022 och 2023, förutsatt att pandemiläget inte förvärras på ett oförutsägbart sätt. Syftet med att ha två provtillfällen under våren var att få en jämn fördelning av skrivande, så att provet kan genomföras på ett smittskyddssäkert sätt. Det blev därför också nödvändigt att ha en och samma anmälan för båda tillfällena.

Slutredovisning av hela uppdraget gäller enligt det ursprungliga uppdraget U2020/0413/UH och redovisas nedan.

Tidsplan och uppskattade kostnader för att ta fram ytterligare ett prov

Syftet med ett ytterligare prov är att ha beredskap att kunna genomföra tre prov per år, två under våren och ett under hösten.

Merkostnader för framtagandet av ett ytterligare prov per kalenderår uppskattas till 2 884 000 kronor på årsbasis.

Precisering av kostnader för Umeå universitets och Göteborgs universitets provframtagning anges nedan på årsbasis. Budgeterade kostnader bygger på ett coronaläge i landet som liknar det nuvarande läget. Kostnader för UHR:s egen personal finns inte medräknade.

Tabell 1: Kostnader för provframtagning på årsbasis

Kostnadsområde	Kostnadsökning (tkr)
Extern konstruktion	150
Lokal granskning	100
Nationell granskning	350
Frakter	20
Lokaler	53
Lönekostnader	2 020
Övrigt	191
Totalt	2 884

Beslut och regelverk för att möjliggöra genomförandet av höstprovet 2020

Sedan uppdraget gavs bestämdes att ett högskoleprov skulle genomföras hösten 2020. Därmed förändrades det ursprungliga redovisningsuppdraget med tillägg att även omfatta de konsekvenser genomförandet av högskoleprovet hösten 2020 får för möjligheten att genomföra minst tre högskoleprov under kalenderåret 2021². Utredning kom fram till att genomförandet av provet under hösten 2020 inte skulle utgöra ett hinder för att ta fram ytterligare ett prov under kalenderåren 2022 och 2023. Till höstprovet 2020 användes det redan färdigställda och tryckta provet från det inställda vårprovet 2020. Fler prov kommer att ställa krav på större driftskostnader och eftersom kvalitetsarbetet med provkonstruktion bygger på fysiska möten påverkas genomförandet även av pandemins spridning som samhällssmitta.

För att fler skulle få möjlighet att bli antagen till högskolan med hjälp av högskoleprovet förlängde regeringen provets giltighetstid i augusti 2020 från fem år till åtta år (utgången av det kalenderåret som infaller åtta år efter provtillfället).

Samma månad beslutade regeringen också att ge UHR möjlighet att begränsa kretsen av provdeltagare för ett visst provtillfälle till personer som inte hade ett giltigt högskoleresultat, om det behövdes av smittskyddsskäl.

I september 2020 fick UHR möjlighet att ytterligare begränsa antal deltagare, utöver de utan giltiga resultat, om beslutet baserades på objektiva grunder.

Den 18 september 2020 beslutade UHR att höstens högskoleprov skulle genomföras den 25 oktober. Den 24 september beslutade UHR om en begränsning som innebar att endast de som var utan giltigt provresultat hade rätt att delta i höstens prov. Antalet deltagare begränsades till maximalt 27 600 deltagare, (dnr 3.5.2-01164-2020). Begränsningen innebar att antalet provdeltagare halverades jämfört med hösten 2019.

UHR beslutade att anmälan till provet den 25 oktober 2020 skulle öppna den 25 september kl. 8.00 och skulle vara öppen till den 1 oktober (dnr 3.5.2-01164-2020). Vid anmälan tilldelades varje anmälare ett könummer, likt ett lottningsystem, vilket utgjorde en objektiv grund för

² Tilläggsuppdraget redovisades till regeringen den 16 november 2020, Generaldirektörens beslut dnr 01023-2020.

UHR att vid behov begränsa antal provdeltagare (dnr 3.5.2-01164-2020).

Tre regeringsbeslut förändrade förutsättningarna för genomförande av provet hösten 2020: i) förlängningen av giltighetstiden för provresultat från fem till åtta år, ii) ändring i högskoleförordningen som ger UHR möjlighet att låta endast personer utan giltigt provresultat göra provet samt iii) möjlighet för UHR att sätta tak för antalet anmälningar. Därtill föreslog regeringen riksdagen att 30 mnkr skulle finnas tillgängliga bland annat för lärosätena för att kunna hyra fler provlokaler och anställa mer personal för att möjliggöra ett smittskyddssäkert genomförande.

I september utsåg regeringen en nationell samordnare för högskoleprovet som stöd för UHR att genomföra provet på ett smittskyddssäkert sätt under hösten 2020 och våren 2021. Samtidigt flyttades ansvaret för att genomföra provet tillfälligt från lärosätena till UHR. Lärosätena, som använder provet som urvalsinstrument, skulle fortsätta att bistå UHR i genomförandet. Överenskommelserna som reglerade ansvarsfördelningen mellan UHR och bistående lärosäten togs samtidigt fram av UHR, bilaga 4.

Att UHR gavs möjlighet att av smittskyddsskäl begränsa antal provdeltagare skapade förutsättningar att kunna genomföra provet under rådande smittläge.

Efter att den av regeringen tillsatta nationella samordnaren haft dialog med de berörda lärosätena bedömdes att provet kunde genomföras på ett smittskyddssäkert sätt med vissa begränsningar. Därmed kunde UHR den 18 september ta beslut om att höstens prov skulle genomföras den 25 oktober med en begränsning av antalet deltagare samt endast för dem som saknade ett tidigare högskoleprovsresultat.

Provets genomförande hösten 2020

För att kunna hantera begränsningarna vid anmälan kom UHR att använda ett digitalt kösystem. Anmälan gjordes via högskoleprov.nu. Systemet lottade ut ett könummer till alla i det digitala väntrummet som sedan användes när anmälningar skulle hanteras efter att anmälan hade öppnat. Det var endast möjligt att betala med kort. Det uppkom vissa tekniska problem när anmälan öppnade men problemen åtgärdades efter en uppdatering av systemet och ärendeköerna försvann under samma dag anmälan öppnades.

Antal provorter begränsades något från de 120 orter som normalt anordnar provet. Provet skulle inte anordnas i utlandet med undantag för Åland (dnr 3.5.2-01164-2020).

När anmälan stängde hade 26 614 personer anmält sig till provet. Antalet låg därmed under taket på maximalt 27 640 anmälningar. Även anmälningar till olika provorter kunde tillmötesgå utan att det blev fullt på någon ort och efter att man hade beaktat Folkhälsomyndighetens rekommendationer för smittskyddssäkert genomförande.

UHR skickade information till provanordnarna om vilka åtgärder de skulle vidta för provgenomförandet. Även provdeltagarnas ansvar att följa smittskyddslagen och Folkhälsomyndighetens rekommendationer betonades.

I kallelsen som skickades till samtliga deltagare fanns information om vad de skulle göra för att minska risken för smittspridning under provdagen.

Det informerades också om att i händelse av att smittspridningen ökade markant regionalt eller lokalt skulle UHR i samråd med den regionala smittskyddsläkaren, Folkhälsomyndigheten och provanordnande lärosäte kunna besluta att provet behöver ställas in på en eller flera provorter.

Den 25 oktober genomfördes provet på 97 provorter utan att några större incidenter rapporterades. Provet skrevs på 21 universitet och högskolor, i 1 490 provsalar och drygt 2 800 personer arbetade med provets genomförande under provdagen.

Antal skrivande under höstens prov blev 23 940 skrivande. Flest skrivande hade Stockholms universitet med 7 100 skrivande, därefter kom Lunds universitet med 2 847 skrivande och Göteborgs universitet med 2 721 skrivande. De övriga provanordnande lärosätena hade mellan 1 075 (Mälardalens högskola) och 266 (Blekinge tekniska högskola) skrivande. Provorter i utlandet (Åland) hade 76 skrivande.

Medelåldern för skrivande var 22 år, jämfört med 21,7 år hösten 2019. Av provskrivarna var 69 procent 20 år eller yngre jämfört med 64 procent hösten 2019. Andelen 30 år eller äldre var elva procent (8 procent hösten 2019).

Könsfördelningen var 53 procent kvinnor och 47 procent män, vilket är oförändrade siffror mot hösten 2019. 50 procent av de skrivande hösten 2020 gick på gymnasiet, vilket kan jämföras med 43 procent hösten 2019. Nio procent av provdeltagare hade pågående eller avslutad högskoleutbildning mot tolv procent hösten 2019.

Därmed var provdeltagare något yngre och fler var gymnasister om man jämför siffrorna från hösten 2020 med hösten 2019.

Beslut och regelverk för att möjliggöra genomförandet av vårens två prov 2021

Regeringen beslutade i november om förändringar i högskoleförordningen (HF 7 kap. 20 a §). I enlighet med dessa förändringar beslutade UHR den 14 december, (dnr 3.5.2-01643-2020), om en åldersgräns så att rätten att delta i högskoleprovet våren 2021 begränsas till den som fyller 19 år under det kalenderåret då provet genomförs eller är äldre (med undantag för den som har börjat gymnasiet tidigare än det kalenderår han eller hon har fyllt 16 år och som fortfarande går på gymnasiet vårterminen i årskurs 3 när provet genomförs eller har lämnat gymnasiet).

Vidare innehöll UHR:s beslut den 14 december att vårens provomgång skulle genomföras vid två provtillfällen, den 13 mars respektive den 8 maj 2021, och att anmälningstiden skulle vara gemensam till de två provtillfällena. Anmälan öppnade den 12 januari 2021 med sista anmälningdag den 18 januari.

En deltagare hade endast rätt att delta i ett av proven och UHR beslutade vilket provtillfälle som gällde för provdeltagaren (HF 7 kap. 20 §, upphör att gälla den 1 juli 2021).

Antalet provdeltagare till vårens två prov begränsades till totalt 70 000, varav maximalt 35 000 fördelades till provtillfället den 13 mars och maximalt 35 000 till provtillfället den 8 maj.

UHR:s beslut baserades på följande ställningstaganden som gjordes efter samråd med den nationella samordnaren. Av hänsyn till den pågående pandemin och fortsatt riskspridning gjordes bedömningen att vårens prov bör genomföras vid två tillfällen. Efter samråd med lärosätena ansågs datumen den 13 mars och den 8 maj vara lämpliga datum för vårens prov. Därtill bedömde UHR att det av smittskyddsskäl var lämpligt att begränsa rätten att delta i provet våren 2021 till personer i de åldersgrupper som anges i den nya lydelsen av 7 kap. 20 § första stycket HF. Även begränsning av deltagare till maximalt 70 000, 35 000 per provtillfälle, motiverades av smittskyddsskäl och av de åtgärder som smittskydd ställer på provets genomförande.

Antal provdeltagare som är yngre än 19 år det kalenderåret då provet genomförs och som går vårterminen i årskurs 3 på gymnasiet eller redan har gått ut gymnasiet begränsades till högst 700 provdeltagare och hanterades i särskild ordning och skulle ingå i den totala begränsningen på 70 000.

I en bilaga till beslutet angavs fördelningen av provdeltagare per provanordnande lärosäte. När antalet platser skulle vara fyllda för respektive provanordnare stängdes möjligheten att anmäla sig till den provanordnaren. Den som anmälde sig kunde inte själv välja provdatum och skulle bara få skriva provet vid ett provtillfälle under våren.

UHR beslutade den 8 mars att på grund av kraftigt ökad smittspridning och efter Folkhälsomyndighetens och de regionala smittskyddsläkarna skärpta restriktioner ändra beslutet från den 14 december från att ha en meter mellan skrivande till två meter. De skärpta riktlinjerna med två meter mellan skrivande fick som konsekvens att tre lärosäten inte kunde hitta tillräckligt med lokaler och provpersonal till provtillfället den 13 mars. UHR fick omfördela 1 993 slumpmässigt utvalda anmälda till högskoleprovet från det första provtillfället den 13 mars till det andra provtillfället den 8 maj. Detta gällde provdeltagare i Göteborg, Stockholm och Uppsala. Dessa tre lärosäten hade meddelat UHR att de inte kunde erbjuda det ursprungliga antalet provplatser den 13 mars med två meters avstånd. Genom denna åtgärd fick samtliga anmälda möjlighet att skriva provet under våren på ett smittskyddssäkert sätt. (Beslut att omfördela deltagare på högskoleprovet, beslut 2021-03-08, dnr 3.5.2-00257-2021.)

Mot normal praxis vid sjukdom erbjöds återbetalning av anmälningsavgiften för anmälda som avstod från att delta i provet på grund av symptom på covid-19 eller någon i hushållet var sjuk i covid-19. Den som ville få anmälningsavgiften återbetalad skulle meddela UHR via ett webbformulär senast den 16 mars. Sammanlagt 1,4 miljoner kr återbetalades till cirka 3 100 anmälda. (Beslut om återbetalning, 2021-03-11, dr 3.5.2-00277-2021).

Provets genomförande våren 2021

Vid anmälans stängning den 18 januari hade 58 917 personer anmält sig till vårens prov. Detta innebär att det vid anmälans stängning fanns 10 383 platser kvar, fördelade på samtliga provanordnare.

UHR:s anmälningssystem gjorde en automatisk, slumpvis fördelning av deltagare till respektive provtillfälle för att säkerställa en jämn fördelning mellan de två provtillfällena, för att motverka smittspridning

av coronaviruset och för att fördelningen skulle ske rättvist och på objektiva grunder. Deltagaren kunde därför inte påverka vilket datum denne fick som provdatum och det gjordes inga undantag.

Information om vilket provdatum som gäller skickades ut den 20 januari till de anmälda. Provdeltagaren kunde vid anmälan önska provort. Provanordnaren fördelade sedan deltagarna på respektive provort och provlokal utifrån antalet anmälda.

I kallelsen fanns information om provort och vad som gällde för provdagen. Där betonades vikten av att man som provskrivare tar eget ansvar och noga följer Folkhälsomyndighetens råd och rekommendationer samt de anvisningar som provpersonalen ger.

Vårens två provtillfällen genomfördes planenligt utan några större incidenter. Vid provet den 13 rapporterades sex fall av covid-19, tre i personalen och tre bland skrivande. En provlokal i Uppsala tvingades ställa in provet på grund av sjukdom. Dock kunde de skrivande flyttas över till provet den 8 maj. Vid provet den 8 maj rapporterades fem fall av covid-19, två i personalen och tre bland skrivande. Efter att lärosätena har haft kontakt med det lokala smittskyddet om eventuella åtgärder har ingen vidare smittspridning kunnat konstateras.

Under ett normalt år brukar bortfallet av anmälda vara ungefär tio procent. Under vårens första prov var bortfallet större eftersom endast återbetalning av anmälningsavgifter motsvarar nästan tio procent av de anmälda till det första provtillfället.

Den 13 mars samt 8 maj genomfördes provet på 105 provorter utan att några större incidenter rapporterades. Provet skrevs på 21 universitet och högskolor. Vid provtillfället den 8 maj genomfördes provet även vid högskolan på Åland. Provet den 13 mars samt 8 maj genomfördes i 1 789 respektive 2 098 provsalar och 3 067 respektive 3 502 personer arbetade med provets genomförande under de två provtillfällena.

Antal skrivande under vårens två prov var 46 888 skrivande. Flest skrivande hade Stockholms universitet med 14 047 skrivande, därefter kom Lunds universitet med 5 770 skrivande och Göteborgs universitet med 5335 skrivande. De övriga provanordnande lärosäten hade mellan 2 246 skrivande (Linköpings universitet) och 485 skrivande (Blekinge tekniska högskola).

Medelåldern för skrivande var 22,2 år jämfört med 21,9 år våren 2019. Av provskrivarna var 51 procent 20 år eller yngre mot 58 procent hösten 2019. Andelen 30 år eller äldre blev åtta procent (lika stor andel våren 2019).

Könsfördelningen var 55 procent kvinnor och 45 procent män vid vårens prov jämfört med en helt jämn fördelning våren 2019. 38

procent gick på gymnasiet vid provet våren 2021 jämfört med 50 procent våren 2019. 14 procent av provdeltagare hade pågående eller avslutad högskoleutbildning mot tolv procent våren 2019.

Därmed var provdeltagare något äldre och färre var gymnasister om man jämför siffrorna mellan våren 2021 och våren 2019.

Kommunikation och kontakter

Kommunikation mellan UHR och provdeltagare

Vid ett normalår får provdeltagare, cirka en vecka innan, inför provdagen en kallelse med information om bland annat schema och regler med lokal information om provlokal. Kallelsen skickas ut via anmälningssystemet av provanordnarna med underlag av UHR.

UHR har arbetat intensivt under 2020 och 2021 för att möta det kommunikationsbehov som följde efter UHR:s beslut om att ställa in provet och utvecklingen därefter. Bland annat har informationen på Studera.nu i samband med anmälningsperiod och provdagar utökats och ett contact center har involverats för att kunna hantera väsentligt fler inkommande frågor till UHR och provanordnarna.

UHR har gjort ett flertal mejlutskick med information om provgenomförandet under pandemin direkt till de som anmälde sig till högskoleprovet under 2020 och 2021.

Mejlutskick från UHR till provdeltagare våren 2021

Utskick i samband med respektive provdag

- Besked om provdatum (den 19 januari 2021)
- Betalningsbekräftelse under 19 år (den 26 januari 2021)
- Nytt provdatum, Stockholm, Göteborg, Uppsala och Åland (den 8 mars 2021)
- Om smittskyddssäkert prov samt möjlighet få anmälningsavgiften återbetald på grund av covid-19 (den 10 mars, den 5 maj samt den 11 maj 2021)
- Återbetalning genomförd (den 20 april 2021)
- Om smittskyddssäkert prov och möjlighet få anmälningsavgiften återbetald på grund av covid-19 (den 5 maj samt den 11 maj 2021)

Löpande kontakter med Utbildningsdepartementet

UHR och Utbildningsdepartementet har haft löpande lägesmöten om genomförandet av högskoleprovet sedan september 2020, i stort sett veckovis. Mötena har tagit upp frågor både av operativ art men även behovet av förordningsändringar har lyfts och om provet går att genomföra utifrån smittspridning. På mötena har även den nationella samordnaren deltagit. Från UHR har vikarierande generaldirektör och verksamhetsansvariga avdelningschefer deltagit. Från Utbildningsdepartementet har tjänstemän deltagit.

Kontakter med Folkhälsomyndigheten och regionala smittskydd

UHR har haft återkommande kontakt med Folkhälsomyndigheten (FoHM) genom mejl och möten. UHR har även deltagit i möten med de regionala smittskyddsläkarna som FoHM har bjudit in till. FoHM har lämnat synpunkter på UHR:s utkast till riktlinjer för smittskyddshantering under provdagen. Inför provdagen den 13 mars gav FoHM nya direktiv gällande avstånd mellan de skrivande. Efter de nya riktlinjerna ska avståndet vara två meter, tidigare rekommendation var en meter, samt användning av munskydd under provdagen var rekommenderad. Inför provet den 8 maj tog UHR förnyade kontakter med FoHM. FoHM:s bedömning utifrån smittspridningsläget i landet var att provet går att genomföra med upprätthållande av samma riktlinjer som inför marsprovet. Även några regionala smittskyddsläkare har svarat att provet går att genomföra, provet betraktas som en nödvändig verksamhet.

Kommunikation med provanordnarna

Utöver sedvanlig stödjande information till provanordnarna under en anmälnings- och provomgång har extra information skickats ut vid byte av provomgångar och andra händelser skapade av kravet på två provomgångar och en anmälningsomgång.

Enligt den genomförda enkäten bland provanordnarna har kontakter mellan lärosäten och UHR huvudsakligen fungerat bra. Det finns synpunkter om att handledningar och övrigt informationsmaterial bör vara klara i tid innan anmälan öppnar för deltagarna. Information som sprids via sociala medier till allmänheten bör göras tillgänglig för lärosätena. Det har också framförts att informationen inte alltid har varit tillräckligt, detta gäller särskilt information om ansvar, beslutsvägar och riktlinjer. UHR bör sträva efter mer enhetliga kontaktvägar. En ansvarig myndighet för genomförandet kan förenkla

och likrikta rutinerna och se till att utbildningsmaterial, regelverk och rutiner är entydiga. Det bör också vara mer kostnadseffektivt om alla lärosäten inte hanterar genomförandet på sitt sätt.

Kontakter med provkonstruktörerna

UHR har beslutat att lämna i uppdrag till Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, och Umeå universitet, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap, att utöver att anordna delprov för två ordinarie provtillfällen som överenskommits i befintlig överenskommelse, ta fram ytterligare delprov så att tre högskoleprov per kalenderår finns tillgängliga under åren 2021–2023 för att vid behov kunna anordna fler provtillfällen.

Uppdragen har beslutats efter samråd med berörda parter.

Kontakter och samråd med nationella provsamordnaren

Den nationella samordnaren för högskoleprovet som regeringen utsåg den 13 september 2020 har haft nära dialog med UHR både inför, under och efter provdagarna. Möten har periodvis ägt rum flera gånger i veckan. Samordnaren har även deltagit i möten med UHR:s rådgivande referensgrupp för anordnandet av högskoleprovet och i möten med ansvariga chefer för provanordnande lärosäten och med rektorerna. Möten med samordnaren har haft både operativ karaktär kring systemlösningar och betalningar men även strategiska frågor kring begränsningar av skrivande och behov av att lyfta frågor om förordningsändringar till Utbildningsdepartementet. UHR:s vikarierande generaldirektör har stått för inbjudningarna till möten med samordnaren och också lett dessa möten.

System

System, systemutveckling och användarsupport

IT systemet HP-admin uppdaterades hösten 2020 för att hantera en anmälningssomgång under våren med två provtillfällen. Med den korta framförhållning som gällde uppdaterades befintligt system med en snabb lösning som krävde en del manuell hantering i drift. Ett kösystem kopplades på för att klara av den belastning som uppstår när det erbjuds ett begränsat antal platser. Första anmälningssdag den 12 januari var det stort tryck på systemet. Vid anmälans stängning den 18 januari fanns det dock platser kvar hos samtliga provanordnare.

Erfarenhet av anmälan hösten 2020 föranledde fortsatt användning av ett contact center även för vårens prov för att hantera supporten, med tillägget att de även hanterade inkommande mejl från allmänheten som gällde provanmälan eller provet. Ärenden som krävde utredning sändes av contact center till systemdrift på UHR.

Registrering i HP-admin gjordes manuellt av UHR av de deltagare som var anmälda i sidorutinen med anledning av att de var yngre än 19 år men gick i årskurs 3. Dessa tilldelades provet den 8 maj. Systemdrift hjälpte också till att ge stöd vid återbetalning till de som hade sjukanmält sig på grund av covid-19. Återbetalningen gjordes via kort och bankgiro. Innan återbetalning utfördes gjordes en granskning att samtliga cirka 3 000 personer hade gjort en sådan sjukanmälan. Det förekom ytterligare efterarbete med till exempel deltagare som hade bytt bank.

Lärosätena har i sina enkätsvar påpekat att nuvarande HP-admin har sina brister som stödsystem. Ändringar med korta ledtider vid provens genomförande under hösten och våren försvårade hanteringen. Ett nytt stödsystem är under införandet. Det nya systemet har tagits fram i nära samarbete med provanordnare och bör innebära en klar förbättring för handläggarna i och med den nya funktionaliteten. Provanordnarna har olika förutsättningar när det gäller provets genomförande till exempel antal provorter, antal provdeltagare eller personalsammansättning. Allt detta innebär utmaningar när det gäller att använda ett gemensamt, administrativt verktyg.

Lärosätena lyfter fram att supporten under provets genomförande har fungerat bra och de flesta lärosäten är nöjda med supportfunktionen.

En anmälan till vårens två provtillfällen

Att ha en anmälningssperiod för båda tillfällen har fungerat bra. Det blev dock en ökad ärendehantering på grund av att deltagarna inte själva kunde välja provdag. Flera efterföljande frågor om önskan att byta provdag inkom trots information om att detta inte vara möjligt och att den som anmälde sig till vårens prov bör hålla båda provdagarna möjliga tills beslut om datum hade skickats till de anmälda.

Arbetet med att flytta 1993 provdeltagare från mars till majprovet medförde att systemdrift fick bistå i den manuella hanteringen.

Hantering av anmälningsavgifter

De anmälningsavgifter som kom in via hogskoleprov.nu fungerade bra förutom några timmar under förmiddagens första anmälningsdag när

betalväxeln Nets hade problem. Bankgiroinbetalningarna för de som var under 19 år, samt för de med sekretess har hanterats manuellt, se nedan.

Hantering av minderåriga (<19 år)

UHR beslöt den 14 december 2020 (dnr 3.5.2-01643-2020) med stöd av 20 a § högskoleförordningen bland annat att begränsa deltagandet till provdeltagare som är 19 år eller äldre, och den som har börjat gymnasieskolan tidigare än det kalenderår då han eller hon fyller 16 år och som går vårterminen i årskurs 3 den termin provet genomförs eller har gått ut gymnasieskolan.

Beslutet innebär att UHR är skyldiga att för varje provdeltagare kontrollera:

- att provdeltagaren år 2021 fyller minst 19 år
eller
- att provdeltagaren,
 - påbörjat gymnasiestudierna före 16 års ålder *och*
 - läser på årskurs 3 våren 2021
eller
- att provdeltagaren gått ut gymnasieskolan.

Systemlösning saknas

Det fanns ingen tillgänglig systemlösning för gruppen yngre än 19 år och det var inte heller möjligt att med kort varsel ta fram en systemlösning för att fullt ut säkerställa att endast de som uppfyllde kraven för att delta i högskoleprovet också var de som kunde anmäla sig till provet via anmälansidan hogskoleprov.nu. Det var möjligt att begränsa till 19 år eller äldre vid anmälan på hogskoleprov.nu, men för yngre deltagare var en "manuell" hantering den enda lösningen.

Manuell hantering av sökande yngre än 19 år

Olika förslag till hantering av gruppen yngre än 19 år diskuterades. Det var tidigt klart att något maskinellt stöd inte skulle gå att få till. En manuell hantering där uppgifterna i intresseanmälan skulle styrkas med ett intyg från skolan ansåg UHR inte primärt vara en lösning i coronatider. Bedömningen var att det för många provtagare skulle utgöra ett alltför stort hinder att få tag i behörig personal på skolan som i rätt tid kunde utfärda intyg när studier bedrivs på distans. Det ska inte heller underskattas risker med falska intyg då UHR svårtligen kan verifiera varje enskilt intyg.

Det fick förmodas att de flesta under 19 år som läser på gymnasieskolan uppbär studiebidrag och att CSN därför skulle ha både nödvändiga

personuppgifter och uppgifter om skolan de studerade vid. Uppgiften om skolan var nödvändig för de fall där den som anmält sig inte uppgivit fullständiga personuppgifter³. UHR tog kontakt med CSN för att utreda möjligheterna att få uppgifter.

UHR begärde uppgifter om personnummer, förnamn, efternamn, gymnasieskola, startår (för studierna i gymnasieskolan) i elektroniskt format för att kontrollerna skulle kunna ske på bästa sätt.

Med hänvisning till reglering i Studiestödsdataförordningen så bedömde CSN att endast uppgifter om namn och gymnasieskola (av de uppgifter UHR begärde) kunde levereras i elektroniskt format.

Eftersom personnummer är en nödvändig uppgift för att kunna hantera både intresseanmälan och en eventuell realiserad anmälan fick UHR cirka 2 000 personuppgifter levererade på papper från CSN.

Intresseanmälan

De sökande som var yngre än 19 år fick göra en intresseanmälan via ett formulär på studera.nu. Vid anmälan angavs personnummer, namn, gymnasieskola och om de läste årskurs 3 eller hade slutfört sin gymnasieutbildning. Även val av provanordnare och provort skulle anges.

Drygt 700 intresseanmälningar registrerades, men bland dessa fanns många dubletter⁴ och äldre sökande som "hamnat fel". Efter sortering kvarstod drygt 440 "reella" intresseanmälningar.

Uppgifterna i intresseanmälan verifierades mot listor UHR begärde från CSN i de fall de angav pågående studier i årskurs 3. Om studierna var avslutade uppmanades de sökande att skicka in sina betyg som bekräftelse på genomförd gymnasieutbildning.

Drygt nio av tio som hade lämnat en intresseanmälan kunde UHR verifiera att de var i studier eller hade avslutat sin gymnasieutbildning. Dessa uppmanades via mejl att slutföra sin anmälan genom att betala in anmälningsavgiften via bankgiro till UHR senast den 26 januari. Eftersom provtagarna betalade via bankgiro krävdes manuell hantering där inkomna betalningar verifierades mot utgående mejl. 335 personer hade betalat och därmed slutfört sin anmälan. Av praktiska skäl beslutade UHR att samtliga 335 personerna skulle genomföra provet den 8 maj.

³ Det fanns ingen möjlighet att komplettera/justera när formuläret väl skickats iväg och det fanns inte heller möjlighet att verifiera personuppgifternas "korrekthet" vid intresseanmälan. Notera att formuläret fick tas fram i all hast.

⁴ Det fanns ingen möjlighet att komplettera/justera när formuläret väl skickats iväg

Begränsningar i kontroller

Kontroll av start för gymnasiestudier

UHR:s beslut att begränsa deltagandet till den som har börjat gymnasieskolan tidigare än det kalenderår då han eller hon fyller 16 år innebär att UHR behöver uppgift om startår för gymnasiestudierna. Med hjälp av födelseåret är det möjligt att räkna ut om personen var yngre än 16 år när studierna påbörjades.

Uppgifter om startår saknas dock hos CSN. Det innebär att det inte är möjligt för UHR att kontrollera att den sökande har påbörjat sina gymnasiestudier tidigare än det kalenderår denne fyller 16 år såvida inte skolan intygar detta.

UHR gjorde bedömningen att det inte kan ha varit lagstiftarens intention att hindra de (sannolikt ytterst få) fall där provtagaren påbörjat sina gymnasiestudier vid 16 års ålder och innan 19 års ålder läser vårterminen årskurs 3 [hoppat över/läst in mellanliggande årskurs]. Syftet med lagen torde vara att begränsa deltagandet till de provtagare som rimligen i närtid kan komma att använda det i antagningen till högskolan. Det bör då omfatta samtliga som läser vårterminen i gymnasiet årskurs 3.

Kontroll av vårterminen årskurs 3

Inrapporteringen av elever sker när det nya läsåret startar och skolorna rapporterar då in för hela läsåret på en gång. Det sker ingen särskild rapportering för vårterminen, utan i de fall elever avbryter studierna under läsåret ska skolan rapportera in detta.

Det innebär att för att UHR ska få en så korrekt uppgift om studier på vårterminen årskurs 3 som möjligt så bör rimligen vårterminen ha startat och kontroll av frånvaro efter vinterlov ha skett.

Eftersom anmälan till högskoleprovet till våren 2021 var perioden 12–18 januari så var enda rimliga hanteringen att ta emot information från CSN som avsåg elever skolorna rapporterat in för studier under höstterminen 2020, exklusive eventuella avbrott under hösten.

UHR gjorde bedömningen att det sannolikt skulle vara ytterst få som inte återkom i studier efter vinterlovet och att det därför var en rimlig approximation med det befintliga underlaget.

Genomförande

För att få en bild på hur provanordnande lärosäten har upplevt provets genomförande under hösten och våren gjordes en enkät där lärosätena kunde svara på en rad frågor. Frågorna handlade om allt från kommunikation och support till logistik och rättssäker hantering av provmaterial. Enkätfrågorna framgår av bilaga 5. Nedan redovisas några inkomna synpunkter från lärosätena när det gäller provets genomförande på det egna lärosätet.

När det gäller hantering av provmaterial är de flesta lärosäten nöjda med distribution och transporter. Logistikerna vid transporter har dock inte alltid fungerat som den skulle, till exempel har lärosäten i vissa fall behövt komplettera med egna beställningar på transporter. Det har också förekommit att material inte hämtats på avtalad tid och det har efterfrågats mer detaljerade leveranstider. Det finns synpunkter på beställningsformulär och på rutiner för legitimation vid mottagandet av provmaterial. Att det under våren genomfördes två prov har gjort att tidplanen har varit snäv och det har märkts på olika sätt vid rättning och provdistribution. Även sen återkoppling från föregående prov har kunnat påverka lärosätenas planering negativt. När det gäller förvaring av provmaterial är alla lärosäten nöjda med den nuvarande hanteringen och de har inte påpekat några brister. Av rättssäkerhetsskäl är det motiverat att allt provmaterial levereras under provveckan och helst nära provdagen för att minimera tiden som provmaterialet förvaras på provställen.

Till frågan om man anser att stödet av UHR motsvarar behovet för genomförandet har det nämnts att kunskapen om det operativa arbetet hos provanordnarna kan vara bristfällig på UHR. Alla lärosäten jobbar inte på samma sätt och villkoren på mindre och större lärosäten skiljer sig åt.

Det påpekas också att om det i framtiden blir en central lösning med en ansvarig myndighet för provet behövs en tydlig organisation med tillräckliga resurser och kompetenser, till exempel juridik och kunskap om praktiskt genomförande. Det nämns också att Valmyndigheten kan vara en intressant jämförelse för centraliserad verksamhet.

Provgenomförandet har i stort följt de tidigare rutinerna med några undantag, till exempel hantering av skyddade identiteter. Det har saknats stöd när det gäller personalutbildning, rekrytering eller anskaffning av lokaler. Även när det gäller styrning av provets genomförande och dess enhetlighet i hela landet har det funnits synpunkter att styrningen inte har motsvarat förväntningar på ansvarsfördelningen för de senaste tre proven under det nya, tillfälliga regelverket.

Överenskommelser med provanordnarna

Med anledning av att UHR ansvarar för genomförandet av högskoleprovet med bistånd av högskolor som använder resultatet av högskoleprovet i urvalet har UHR tagit fram överenskommelser mellan UHR och provanordnande lärosäte både inför provet hösten 2020 och våren 2021. Överenskommelserna som är av övergripande karaktär och som reglerar ansvarsfördelningen mellan UHR och lärosätet har bilagor som mer detaljerat reglerar genomförandet. Överenskommelserna framgår av bilaga 4. Utöver överenskommelserna inrättade UHR en rådgivande referensgrupp för anordnandet av högskoleprovet som består av representanter från lärosätena utsedda av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och från UHR. Gruppen har fungerat som instans för avstämning av principiella frågor av operativ karaktär och för synpunkter på bland annat kallelser.

Överenskommelserna inför vårens prov föregicks av en remissrunda som var begränsad till ett urval av de provanordnande lärosätena.

Ekonomisk redovisning: kostnader och intäkter, extra tilldelning

Regeringen tilldelade UHR 30 miljoner kr för provets genomförande för hösten 2020 samt 30 miljoner kr för provet våren 2021 för att täcka merkostnader för genomförande av provet med anledning av pandemin. Därtill tilldelades 6 miljoner kr för att ta fram fler högskoleprov och dessa kostnader avser uppdragen till Umeå universitet och Göteborgs universitet för perioden 2021-22. Årskostnaden för uppdragen räknas till 3 miljoner kr och därmed har 3 miljoner kr för provframtagning äskats för det tredje året, år 2023.

Årsbundet för hösten 2020 tilldelades den nationella samordnaren för högskoleprovet 30 miljoner kr. Totalt anmälde sig 26 615 personer till höstens prov. Enligt samordnarens beslut skulle provanordnande lärosäten ha samma intäkt för provet som hösten 2019, dvs totalt cirka 14 miljoner kr och som motsvarar ersättning för 51 270 anmälda ($51\,270 \cdot 270$ kr.) Av höstens anmälningsavgifter för 26 527 anmälda i Sverige utgjorde lärosätenas andel 7,2 miljoner kr och mellanskillnaden mellan ht -19 och ht -20 motsvarar 6,7 miljoner kr, vilket belastade UHR:s uppdrag. Beslut togs sedan att provanordnarna kunde fakturera sina merkostnader på UHR, totalt fakturerades 6,3 miljoner kr. Därtill hade UHR merkostnader på system, förvaltning och samordning motsvarande 380 000 kr. Av de 30 miljoner kr som tilldelades till den nationella samordnaren för hösten 2020 återbetalades 13 miljoner kr till regeringen.

När det gäller proven våren 2021 finns 30 miljoner kr tilldelade från regeringen att täcka kostnader relaterade till den nationella

samordnarens verksamhet. Merkostnaderna som lärosätena skulle fakturera UHR är relaterade till vårens prov med två provtillfällen samt till de särskilda smittskyddsåtgärderna som skulle tillämpas. Prognosen för merkostnader i samband med vårens bägge prov uppskattas till 17 miljoner kr, där marsprovet omfattar 7 miljoner kr till lärosäten för deras fakturerade merkostnader och 10 mnkr för majprovets motsvarande merkostnader. Därtill kommer systemrelaterade utvecklings- och förvaltningskostnader på 6 miljoner kr, indirekta kostnader på UHR:s kostnader för personal, tryck, provkonstruktion och kommunikation på 6 miljoner kr samt 2,7 miljoner kr för återbetalning av anmälningsavgifter, 1 miljon kr till samordning och 300 000 kr till contact center. Summan av detta blir ett prognosticerat underskott på 3 miljoner kr för våren 2021 utan att vårens andra prov har hunnit redovisas i sin helhet.

Som bilagor till rapporten redovisas lärosätenas fakturerade merkostnader för provgenomförandet under höstprovet respektive det första vårprovet (vårprovet 2 har inte hunnit faktureras än utan kommer först senare i juni.) I bilaga 1 finns antal anmälda provdeltagare per prov och lärosäte. I bilaga 2 och 3 redovisas fakturerade merkostnader per kostnadsslag för olika lärosäten. Det går att se en stor variation i merkostnader både när det gäller de fakturerade beloppen och de olika kostnadsslagen. Det är naturligt att kostnaderna varierar med antal provdeltagare men diagrammen visar att det finns andra faktorer som också starkt påverkat storleken på merkostnaderna.

Smittskyddshantering enligt FoHM:s rekommendationer: beslut och åtgärder

UHR tog fram riktlinjer för hantering av smittskydd under provdagen som gällde för både provanordnare och provdeltagare. Riktlinjerna var avstämde med Folkhälsomyndigheten (FoHM). Riktlinjerna tar upp avstånd mellan de skrivande, användning av munskydd och tillgång till handsprit. Information har även getts till provdeltagarna i kallelserna och på studera.nu. Smittspridningen inför marsprovet 2021 var mycket högt och ökade för varje vecka. De regionala smittskyddsläkarna krävde att riktlinjerna för provanordnandet skulle skärpas vad gäller avstånd mellan skrivande, från en meter till två meter, samt rekommendation att använda munskydd under provdagen. De skärpta riktlinjerna kom sent. Två veckor innan provet den 13 mars gick UHR ut med information till samtliga provanordnande lärosäten att se över avståndet mellan skrivande så att två meter kan hållas. Några lärosäten hade redan det längre avståndet medan andra, bland annat Stockholm, Göteborg och Uppsala, inte kunde få fram tillräckligt många lokaler och provpersonal till marsprovet och provdeltagare flyttades över till majprovet. Provet den 13 mars kunde därmed genomföras enligt de nya, skärpta

riktlinjerna. Samma riktlinjer gällde för provet den 8 maj. Situationen för lärosätena blev mycket ansträngd då de under en knapp vecka fick dels hitta nya lokaler, dels anställa mer personal och slutligen omfördela redan inplacerade skrivande. Kallelsen till de skrivande gick ut samma vecka som provet, vanligtvis skickas kallelsen ut ca 10–11 dagar innan. Utplacering av de skrivande måste vara klar inför att kallelsen går ut.

Kvaliteten eller säkerheten vid genomförandet

Provet har genomförts med samma höga krav på säkerhet (fuskprevention) även under den pågående pandemin. De ökade kraven på distans mellan provdeltagarna som meddelades kort innan provdagen den 13 mars innebar att ett flertal av provanordnarna "tvingades" att hitta fler lokaler och använda ytterligare personal. 1 993 provdeltagare flyttades till provtillfället i maj då det inte fullt ut gick att genomföra provet under de nya premisserna och ändå upprätthålla säkerheten (dnr 3.5.2-00257-2021).

Planering för 2021-2023

Beredskap på fler prov under 2021-2023, eventuell förstärkning av provkonstruktion

Göteborgs universitet och Umeå universitet har getts i uppdrag att sätta samman delproven utifrån befintliga riktlinjer i överenskommelsen mellan Universitets- och högskolerådet och Göteborgs universitet och Umeå universitet om konstruktion av högskoleprovet.

Organisationen kring provkonstruktionen har stärkts genom ett extra tillskott av medel och personal. Uppdraget genomförs i stort med befintlig personal, men med viss utökning av extern konstruktion (från arvoderade/fakturerande uppdragstagare) och någon enstaka nyanställning. Det är möjligt då det är ett tidsbegränsat uppdrag. En konsekvens av detta är att uppgiftsbankerna har minskat och kommer att minska ytterligare under denna period, men bedömningen är att minskningen inte är skadlig på så sätt att det påverkar provets kvalitet. Däremot går det inte att belasta systemet ytterligare, så eventuella fler uppdrag som skulle innebära ytterligare minskning av uppgiftsbankerna riskerar att bli skadlig för provets kvalitet.

Ytterligare en konsekvens som är värd att uppmärksamma är att uppdelningen av en provomgång i flera provtillfällen påverkar möjligheten att pröva ut nya uppgifter. Av färre provdeltagare per

provtillfälle följer att det kan distribueras färre utprovningshäften vilket får konsekvensen att det är färre nya uppgifter som kan provas ut. Utprovningsspassen är en del av provets kvalitetssäkring.

Provanordnarnas beredskap att genomföra fler prov

Enligt den genomförda enkäten bedömer provanordnande lärosäten sin beredskap att genomföra två prov till våren och ett prov till hösten som god om det skulle krävas ett smittskyddssäkert genomförande av proven under åren 2021–2023.

Genomförandet av två vårprov förutsätter att det ges tillskott i finansieringen, tid till planering och att antal platser kan begränsas så som under våren 2021. Det bedöms också att modellen med en anmälningssvecka till två provtillfällen under samma halvår har fallit väl ut.

Det betonas i enkäten att framförhållningen är en viktig förutsättning, till exempel när det kommer till maxantal skrivande eller vilka som får anmäla sig.

Att hitta lämpliga lokaler samt ordna service runt anordnande kan bli en stor utmaning och måste kunna planeras under rimliga villkor. Pandemin kan även påverka tillgången till lokaler eftersom det på kort varsel kan uppkomma behov för fler lokaler och lokaler med nya krav. Det har även hänt att lokaluthyrare har sagt nej när lärosätet har letat efter nya lokaler.

Det särskilda finansiella stödet från regeringen är en förutsättning för flera prov. Provverksamheten går redan med underskott och bidraget för täckning av merkostnader har bidragit till att reducera underskottet hos provanordnarna. Det påpekas av enkätsvaren att det inte är på sikt hållbart att driva denna verksamhet med ständiga underskott.

Sammanfattningsvis visar enkäten att det är möjligt att genomföra tre prov per år under rådande pandemi på ett smittskyddssäkert sätt men det krävs begränsningar av antal anmälda provdeltagare, tid för att ordna tillräcklig mängd provlokaler, rekrytera och utbilda kompetent provpersonal. Allt detta krävs för ett rättssäkert genomförande av provet och utgör en särskild utmaning om provet ska genomföras under extraordinära omständigheter. Felaktigheter kan inte accepteras och den höga kvalitén på olika delar av provgenomförandet ska bibehållas.

Personal och personalrekrytering

Provpersonal: rekrytering, bemanning samt utbildning och stöd

En kritisk faktor för kvalitetssäkrat prov är personalrekrytering. Det ställs höga krav både på rekryterarna som på de rekryterade som under provdagen ska arbeta med provet. Även de nyanställda i provpersonalen ska kunna regelverket kring provet liksom äga praktiska färdigheter att kunna hantera olika delar av genomförandet under provdagen. Det är vidare viktigt att kunna bemöta människor i den stressade situationen som provet innebär. För lärosätet gäller det att kunna axla arbetsgivaransvaret för de anställda som genomför provet.

En lärdom från vårens prov är att provanordnarna under pandemin måste kunna räkna med stora avhopp när det gäller provpersonal i nära anslutning till provdagen.

UHR:s personal

Provgenomförandet har för UHR:s del tagit stora resurser i anspråk. Anpassningar av IT-systemet HP-admin har krävt resurser på UHR och hos utvecklarna.

Vid anmälans stängning och även under andra perioder har arbete utanför ordinarie arbetstid krävts och verksamheten har då varit beroende av ett fåtal individer. Under vintern har rekryteringar genomförts för att stärka upp driftpersonalen och framöver beräknas situationen kunna vara mer hanterbar. Det är dock viktigt att hänsyn tas till bemanning vid planering av kommande provomgångar redan på planeringsstadiet.

Kommunikationsarbetet inför anmälans öppnande, under anmälningsperioden, inför provdagen och efter provdagen har också krävt extra mycket resurser. UHR valde att till vårens prov använda contact center som vanligtvis svarar på antagningsrelaterade frågor. En lösning som blev mycket lyckosam och avlastade både UHR:s och lärosätets personal.

Hanteringen av provdeltagare yngre än 19 år som läser vårterminen det tredje året på gymnasiet behövde hanteras vid sidan av det ordinarie anmälningssystemet med ett webbformulär på Studera.nu, underlag från CSN som hanterades manuellt och slutligt godkännande av UHR med utskick till de som gjort intresseanmälan om betalning av anmälningssavgiften. Även till den hanteringen krävdes extra resurser.

Inför mars- och maj-provet tog UHR ett särskilt beslut om återbetalning av anmälningsavgiften för de som var sjuka i covid-19 eller hade någon i hushållet som var sjuk i covid-19 för att därigenom undvika smittspridning. Även denna hantering var till stora delar manuell genom anmälan via webbformulär på Studera.nu, kontroller att personen inte har skrivit trots sjukanmälan och slutlig återbetalning av anmälningsavgiften.

Arbetet med att fram överenskommelser mellan UHR och lärosätena har också krävt resurser. En stor mängd möten inför anmälan, under anmälan, inför provet och under provdagen har också tagit tid i anspråk. Att ta fram överenskommelser mellan UHR och lärosätena, flera olika beslut och uppföljande frågor efter provdagarna har för UHR:s del krävt både extra utredningsresurser och juridiskt stöd. Höstprovet och vårprovet har krävt olika beslut och även diskussioner kring olika scenarios av de olika hanteringarna.

Lokaler och lokaltillgång

Tillgång på lokaler, lokalkostnader, smittskyddssäkerhet

Tillgång till lämpliga lokaler tillsammans med tillgång till kompetent personal är viktiga förutsättningar för ett framgångsrikt genomförande av provet. Både när det gäller lokaler och personal gäller att anskaffning av nya lokaler liksom ny rekrytering av personal är tidskrävande och tar anspråk på den tiden som krävs för provets genomförande.

Att lokaltillgång är en central faktor blev tydligt när man vid vårens marsprov akut fick lösa problemet med att avståndet mellan provdeltagare skulle ökas från en meter till två meter för att proven skulle kunna genomföras på ett smittskyddssäkert sätt. Detta var inte möjligt att lösa på den korta tiden genom ett tillskott av nya, tillgängliga lokaler.

Fler lokaler återspeglas även i behovet av fler provledare. I Stockholm var hälften av provpersonalen vid vårens andra prov nyrekryterad personal. Detta återspeglas sedan i ökat behov av ärendehantering efter provet när antal fall av omprov ökade markant på grund av felaktigheter i handläggning.

Effekten av beslutade regel- förändringar på antal provdeltagare

Förlängd giltighetstid till åtta år

Regeringen beslutade att förlänga giltighetstiden för högskoleprovet från fem år till åtta år för att möjliggöra för personer med äldre resultat att använda det vid anmälan till högskolan inför vt-2021 och ht-2021 i förhoppning att färre skulle skriva provet hösten 2020 och våren 2021. UHR har analyserat resultatet i samband med antagning till vårterminen 2021. Det var 33 procent fler behöriga sökande med ett HP-resultat vt 2021 (nära 63 300) än vt 2020 (drygt 47 500). Detta beror delvis på att det totalt sett var 14 procent fler behöriga sökande vt 2021 än vt 2020, men framför allt beror det på att giltighetstiden för provresultatet förlängdes från fem till åtta år hösten 2020. Förlängningen innebar att ytterligare omkring 14 100 behöriga sökande, främst något äldre, hade ett giltigt provresultat att konkurrera med vt 2021. (*Rapport 2021:1, Antagning till högre utbildning, vårterminen 2021*).

Åldersbegränsning till 19 år

Regeringen gav UHR i högskoleförordningen bemyndigande att om det behövs av smittskyddsskäl får Universitets- och högskolerådet för ett eller flera provtillfällen besluta att endast följande personer har rätt att delta i provet:

1. den som fyller 19 år det kalenderår då provet genomförs eller är äldre, och
2. den som har börjat gymnasieskolan tidigare än det kalenderår då han eller hon fyller 16 år och som går vårterminen i årskurs 3 den termin provet genomförs eller har gått ut gymnasieskolan.

UHR beslutade att tillämpa åldersbegränsningen. Beskrivning av hanteringen av undantag enligt punkt 2 finns under UHR:s personal. Sammanlagt var det cirka 350 provdeltagare som hade börjat gymnasieskolan tidigare än det kalenderår då han eller hon fyllde 16 år och som anmälde sig för att skriva högskoleprovet samt betalade anmälningsavgiften.

Två provtillfällen till våren

För att sprida ut provdeltagarna i syfte att kunna genomföra provet på ett smittskyddssäkert sätt fick UHR ett bemyndigande i högskoleförordningens 7 kap. 20 § att ansvara för att det på ett smittskyddssäkert sätt genomförs minst ett prov under det första

kalenderhalvåret och minst ett prov under det andra. Om det genomförs fler än ett prov under ett kalenderhalvår får personer som avses i 21 § första stycket delta i endast ett prov vardera. Universitets- och högskolerådet beslutar vilket av proven respektive provdeltagare får delta i. UHR beslutade i samråd med den nationella samordnaren och de proanordnande lärosäten att genomföra två prov våren 2021, den 13 mars och den 8 maj. Till båda provtillfällena var det en gemensam anmälningssperiod, 12 januari - 18 januari. Anmälningssystemet lottade de anmälda på de två provdatumerna efter att anmälan hade stängts för att ha en fördelning baserad på objektiv grund. Det var inte möjligt för provdeltagaren att själv välja provdatum.

Begränsning av antal provdeltagare

För att ytterligare begränsa antalet provdeltagare för att kunna genomföra provet på ett smittskyddssäkert sätt, både till höstens prov och till vårens två provtillfällen, beslutade UHR, i samråd med den nationella samordnaren och lärosätena, att begränsa antalet provdeltagare.

Till hösten 2020 begränsades antalet till drygt 27 000, slutliga antalet var knappt 26 000 och till vårens två provtillfällen till 70 000 med en fördelning på vardera 35 000 till respektive provdatum. Det slutliga antalet anmälda provdeltagare blev drygt 59 000. Vid inget av tillfällena nåddes maxtaget, varken totalt eller per provanordnande lärosäte.

Slutsatser

Genomförandet av högskoleprovet är kopplad till genomförandet av antagningsomgångarna till högskolan. Tre prov per kalenderår, två till våren och ett prov till hösten är genomförbart och kan synkroniseras med lärosätenas antagningsprocess.

Att öka antal prov till fyra, två till våren och två till hösten är däremot svårt att motivera. Med två prov på hösten blir det svårt att få ihop tidsintervallen med antagningsprocessens tider för antagning till vårterminen, tiden räcker inte till att både rätta proven och rapportera resultaten till högskolan i tid till antagning. Det skulle också innebära en orimlig belastning på genomförandet med nuvarande organisation.

Vårprovet har alltid haft ett större intresse än höstprovet. Vårprovet passar tidsmässigt för gymnasister som planerar en direktövergång till högskoleutbildning. Att genomföra fler prov till våren 2021 har dock varit relaterad till de åtgärder som smittskyddsarbetet föranleder mer än till antal deltagare. Vanligtvis kan lärosätena genomföra ett prov till våren med betydligt större antal deltagare än det som nu har varit aktuellt. Att genomföra ett prov istället för två innebär också fördelar för provkonstruktion och ger möjlighet att kvalitetssäkra provfrågorna genom nuvarande rutiner för utprovning av nya frågor.

Vårens och höstens prov har behövt begränsas för att provet ska kunna genomföras på ett smittskyddssäkert sätt. Om smittspridningen inte längre motiverar ett begränsat deltagande, behöver man därmed inte heller begränsa antal tillgängliga platser utifrån motivet att hålla längre avstånd mellan skrivande i skrivsalar och i anslutande lokaler utöver vad ett rättssäkert genomförande kräver. Om tillgängliga platser i skrivlokaler ökar, minskar behovet av skrivlokaler och behovet av provvakter av minskar

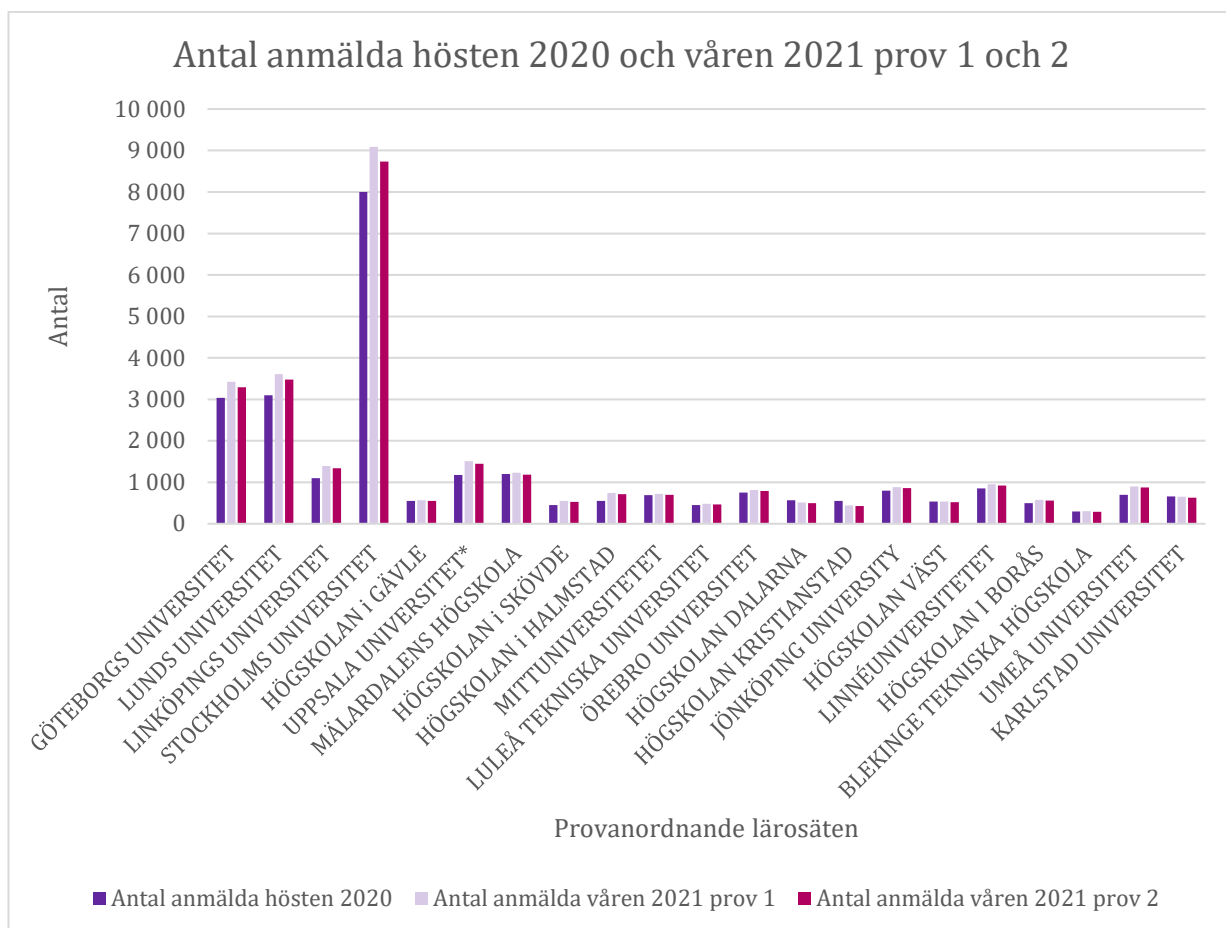
Om smittspridningen inte längre motiverar begränsat deltagande, behöver man därmed inte heller begränsa antal tillgängliga platser utifrån motivet att hålla längre avstånd mellan skrivande i skrivsalar och i anslutande lokaler utöver vad ett rättssäkert genomförande kräver. Om tillgängliga platser i skrivlokaler ökar, minskar behovet av skrivlokaler och det behövs inte heller fler provvakter av den anledningen.

För provets rättssäkerhet och legitimitet är det viktigt att provets förutsättningar, såsom de anges av det styrande regelverket och av de tillgängliga resurserna, utformas i nära kontakt med lärosätena. Detta är något man behöver ta med sig som nyttig erfarenhet till det kommande arbetet.

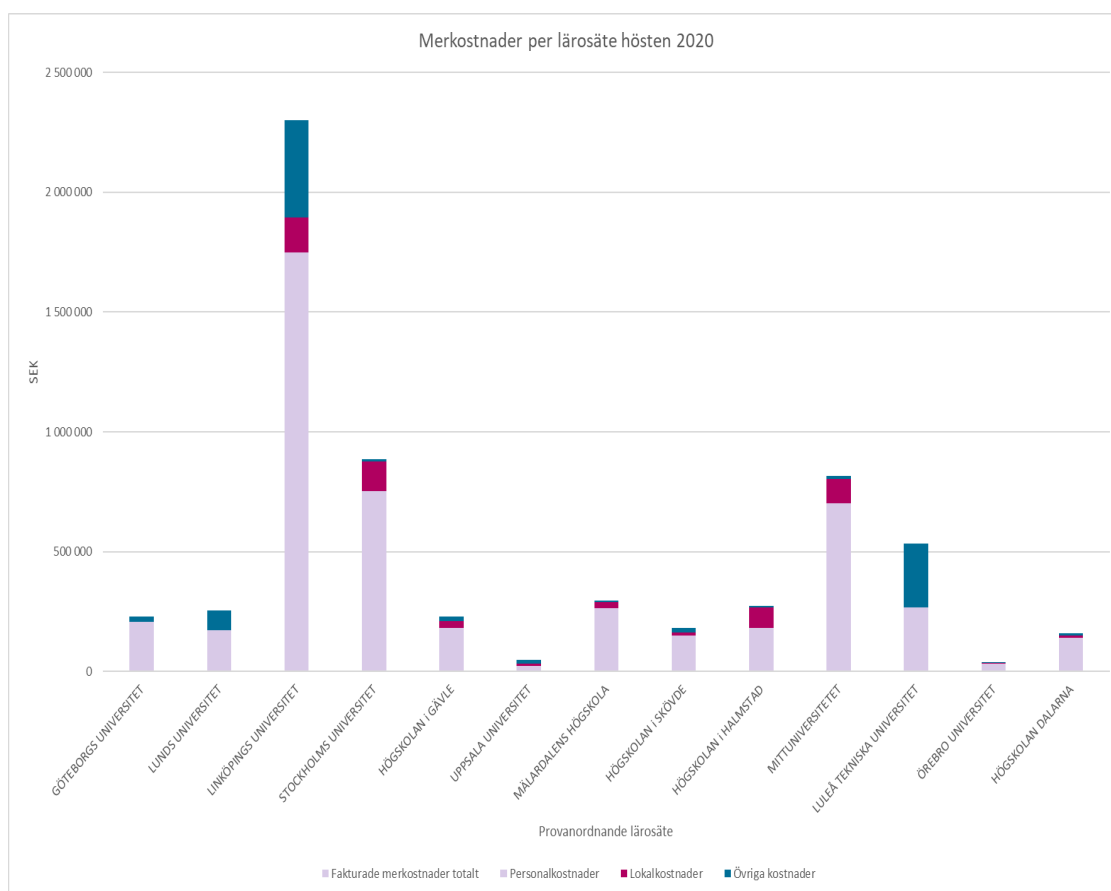
Även digitalisering av provet har lyfts fram av lärosätena som ett steg i arbetet att utveckla och säkerställa provets genomförande, att minska sårbarheten samt ses som ett sätt att garantera rättssäkerheten.

Bilagor

Bilaga 1 Antal anmälda till HP höstprovet 2020 och vårens två prov 2021

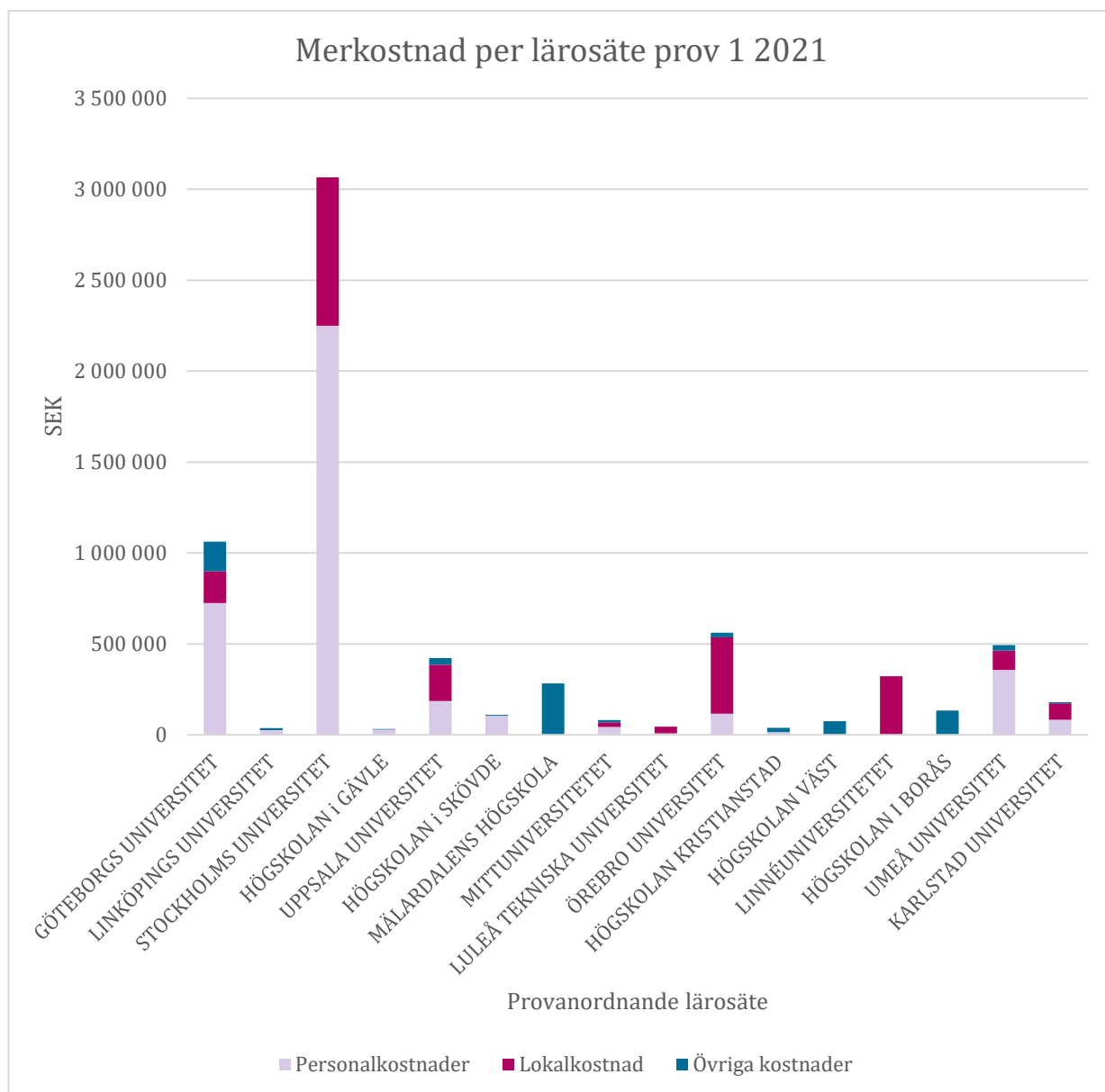

Bilaga 2: Merkostnader per lärosäte och kostnadsslag hösten 2020

I diagrammet för merkostnader finns endast de lärosäten med som faktiskt fakturerat för hösten 2020 och prov 1 2021, det kan hända att de lärosäten som inte fakturerat för prov 1 2021 kommer att fakturera för båda vårproven nu i juni.

Bilaga 3: Merkostnad per lärosäte och kostnadsslag, prov 1, våren 2021

I diagrammet för merkostnader finns endast de lärosäten med som faktiskt fakturerat för prov 1 2021, det är möjligt att de lärosäten som inte fakturerat för prov 1 2021 kommer att fakturera för båda vårproven i juni 2021.

Bilaga 4: Överenskommelse mellan Universitets- och högskolerådet och lärosätet om genomförandet av högskoleprovet

Bakgrund

I syfte att skapa bättre förutsättningar för genomförandet av högskoleprovet har regeringen beslutat den 13 augusti 2020 (U2020/04313/UH) att Universitets- och högskolerådet (UHR) ansvarar för att det på ett smittskyddssäkert sätt genomförs minst ett prov under det första kalenderhalvåret och minst ett prov under det andra.

UHR har vidare ett regeringsuppdrag från 13 augusti 2020 (U2020/04312/2020) att ta fram fler högskoleprov så att minst tre prov ska kunna anordnas vid minst tre tillfällen under 2021–2023. Två provtillfällen ska kunna anordnas under våren så att det går att dela upp de som anmält sig till provet och därigenom minska antalet deltagare per provtillfälle och beakta det aktuella smittläget.

Den 6 augusti 2020 förlängde regeringen giltighetstiden för provet från 5 till 8 år (HF 7 kap. 20 §). Detta innebär att provresultat från våren 2013 och framåt går att använda för kommande antagning till hösten 2021.

Enligt ett regeringsbeslut den 26 november 2020 får UHR, om det behövs av smittskyddsskäl, besluta om att bara de som fyller 19 år under provåret och äldre får skriva provet, med undantag för personer som har börjat gymnasieskolan innan det år de fyllde 16 år och går vårterminen av tredje året. Om det av smittskyddsskäl för provtillfället behövs ytterligare begränsningar av antal deltagare får UHR även besluta om sådana begränsningar (HF 7 kap. 20 a §).

Regeringen beslutade även att om det genomförs fler än ett prov under ett kalenderår får provdeltagare delta i endast ett prov per kalenderhalvår och att UHR beslutar vilket av provtillfällena som provdeltagaren får delta i (HF 7 kap 20 §).

Regeringen har den 8 september 2020 (U 2020/04659/UH) utsett en nationell samordnare, Peter Honeth, med uppdraget att bistå UHR i arbete med provets genomförande.

Samordnaren har i PM den 12 november 2020 (Komm 2020/00621/U 2020:5) till regeringen redovisat sina slutsatser för genomförandet av de två högskoleproven våren 2021 mot bakgrund av att provets genomförande under våren troligen innebär fortsatt risk för smittspridning. Redovisningen baseras på ett fortlöpande samarbete med UHR samt på samråd på olika nivåer med de lärosäten som är provanordnare.

I enlighet med förslaget från den nationella samordnaren har UHR den 14 december (dnr 3.5.2-01643-2020) beslutat att vårens högskoleprov ska genomföras vid två provtillfällen, 13 mars samt 8 maj, med en begränsning till 35 000 skrivande per provtillfälle, sammanlagt 70 000.

De högskolor som ska använda provet som urvalsgrund ska bistå UHR vid genomförandet av provet (HF 7 kap. 20 § 4). Denna överenskommelse med dess bilagor är framtagen för att reglera hur lärosätena ska bistå UHR

Överenskommelsens parter

Mellan UHR och (lärosätet) tecknas en överenskommelse om hur lärosätet ska bistå myndigheten vid genomförandet av högskoleprovet våren 2021.

Överenskommelsens syfte och allmänna förutsättningar

Syfte

Denna överenskommelse med bilaga 1, 2, 3 och 4 syftar till att reglera *hur* de lärosäten som ska använda högskoleprovet som urvalsgrund ska *bistå* UHR vid genomförandet av provet samt tydliggöra ansvarsfördelning och åtaganden mellan myndigheten och respektive lärosäte. UHR ansvarar för anvisningar för provets genomförande medan lärosätets ansvar är att för sin del följa dessa anvisningar. Denna överenskommelse utgår från den nationella samordnarens slutsatser och de synpunkter som lärosätena har lämnat och efter att även samråd med Folkhälsomyndigheten har skett.

Allmänna förutsättningar

Genomförandet av vårens prov ska kunna ske på ett smittskyddssäkert sätt. Erfarenheterna från förra höstens prov visar att högskoleprovet kan anordnas på ett smittskyddssäkert sätt om provanordnaren vidtar nödvändiga, strikta smittskyddsåtgärder.

Genomförandet av högskoleprovet våren 2021 ska i all väsentlighet följa samma process som vid tidigare genomförda ordinarie högskoleprov. UHR ansvarar för att provet genomförs på ett smittskyddssäkert sätt. Myndigheten kommer att i alla avseenden gällande covid-19 utgå från Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd. I fråga om hur provet praktiskt ska genomföras ur smittskyddshänseende ska lärosätet följa UHR:s rekommendationer gällande detta (se även bilaga 3).

UHR har beslutat att vårens två högskoleprov genomförs och att datum för det första provet är den 13 mars 2021 och för det andra provet den 8 maj 2021. Provdeltagare begränsas till 35 000 per skrivtillfälle, dvs sammanlagt 70 000 på vårens två prov.

UHR fördelar antalet provdeltagare per provanordnare enligt den nationella samordnarens förslag (se bilaga 4). Det faktiska antalet anmälningar kan sedan variera något i förhållande till tilldelningen beroende på mängden och sammansättningen av anmälningarna, bl. a. beroende på antalet anmälningar från personer som börjat gymnasieskolan tidigare (HF 7 kap. 20 a § - se nedan).

Anmälan för de båda proven är gemensam och en provdeltagare har endast möjlighet att skriva ett av proven. Provdeltagaren kan inte själv välja provdatum utan det beslutas av UHR.

UHR har beslutat att endast den som antingen fyller 19 år det kalenderår då provet genomförs eller är äldre, eller har börjat gymnasieskolan tidigare än det kalenderår då han eller hon har fyllt 16 år och som går vårterminen i årskurs 3 den termin provet genomförs eller har gått ut gymnasiet får delta i proven (HF 7 kap. 20 a §).

Utplaceringen av de skrivande görs av det lärosäte som den skrivande har anmält sig till i samarbete med UHR.

Hantering av provdeltagare som åberopar regler för undantag görs manuellt av UHR (HF 7 kap. 20 a §). Den provdeltagare som kan verifiera att han/hon uppfyller villkoret för ett undantag kan därefter placeras bland övriga anmälningar och ingå i den tilldelningen som lärosätet har fått enligt ovan.

Om smittspridningen av covid-19 ökar markant regionalt eller lokalt kommer UHR att efter samråd med den regionala smittskyddsläkaren, Folkhälsomyndigheten och lärosätet fatta beslut om genomförandet av provet. Lärosätet ska skyndsamt informera UHR om smittspridning uppstår vid det egna lärosätet.

Lärosätet ska besluta om vilka provorter som är aktuella för högskoleproven våren 2021 och fördela provdeltagare till dessa.

Anmälan till högskoleprovet öppnar den 12 januari 2021 kl. 8.00 och stänger den 18 januari kl. 24.00. Efter anmälningstidens slut ska lärosätet ansvara för att det antal provdeltagare som UHR tilldelar lärosätet kan genomföra högskoleprovet vid det beslutade provtillfället. När det gäller fördelningen av provdeltagarna på de olika provorterna finns det inte möjlighet att bygga in stöd i systemet för detta. Det innebär att det är respektive lärosäte som måste göra fördelningen. UHR ansvarar för informationen till provdeltagarna om att det inte kan garanteras att de får skriva högskoleprovet på den ort de önskar eller som är mest närliggande.

Anmälningsavgiften till högskoleprovet är 450 kr per anmälan. Av regleringsbrev 2021 till UHR och provanordnande lärosäten kommer det att framgå hur anmälningsavgiften ska fördelas. Överstigande

merkostnader som är betingade av de särskilda förutsättningarna vid vårens prov kommer att ersättas i särskild ordning. UHR kontaktar de provanordnande lärosätena efter provets genomförande med information och mallar för ersättning av merkostnader. UHR tillhandahåller IT-systemet HP-admin. UHR står därmed för kostnaderna för utveckling och förvaltning av systemet.

Lärosätet ska på uppdrag av UHR boka lämpliga lokaler, rekrytera, anställa och utbilda personal i tillräcklig utsträckning för att högskoleprovet ska kunna genomföras i enlighet med UHR:s anvisningar. Arbetsgivaransvar och arbetsmiljöansvar tillkommer lärosätet. UHR ger stöd genom framtagande av visst utbildningsmaterial.

UHR ska ansvara för den information som riktar sig till provdeltagare via www.studera.nu, HP-anmälan och besvara frågor som rör betalning av anmälningsavgiften samt regelverket för högskoleprovet. UHR ska ansvara för att besvara frågor och hantera synpunkter i dessa avseenden. Lärosätet ansvarar för att, särskilt i samband med anmälningsperiod och provdagar, ha nödvändig telefon- och mejlsupport för att kunna besvara frågor som rör de lokala förhållandena kring högskoleprovets genomförande vid lärosätet. Lärosätet bistår UHR i det förebyggande kommunikationsarbetet genom att t.ex. dela UHR:s information om högskoleprovet i digitala kanaler.

Lärosätet ska utse en kontaktperson till UHR och som vid behov har kontakt med regionala smittskyddsläkaren för smittsäkerhet och smittspårning.

Ansvarsfördelning och åtaganden

Ansaret för genomförandet av högskoleprovet våren 2021 tillkommer UHR.

UHR ansvarar för att högskoleprovet tas fram och beslutar om resultatet på provet.

UHR ansvarar för att två prov ska genomföras på ett smittskyddssäkert sätt under det första kalenderåret 2021. Lärosätet ska bistå UHR vid genomförandet av provet.

Utöver vad som följer av denna överenskommelses allmänna förutsättningar åtar sig UHR och lärosätet följande.

UHR åtar sig att i enlighet med sedan tidigare befintliga överenskommelser tillhandahålla systemstöd för anmälan och administration för högskoleprovet.

UHR och lärosäten åtar sig att före, under och efter dagen för högskoleprovet följa denna överenskommelse (se bilaga 1, 2, 3 och 4).

UHR åtar sig att ansvara för hanteringen av anmälningar till högskoleprovet som görs av individer med grav synskada.

UHR åtar sig att ta emot och hantera provdeltagare med skyddad identitet (se bilaga 2).

UHR åtar sig att ta emot och hantera provdeltagare som har börjat gymnasieskolan tidigare än det kalenderår då han eller hon har fyllt 16 år och som går vårterminen i årskurs 3. Lärosätet ansvarar för att placera ut provdeltagarna.

UHR åtar sig att ta fram arbetsbeskrivningar/utbildningsmaterial för utbildning av provpersonal, baserat på handledning för provhandläggare. Lärosätet ska ansvara för utbildning av den egna provpersonalen.

Lärosätet åtar sig att ta emot ansökningar om att få göra anpassat prov för dyslektiker och besluta om dessa (se bilaga 2).

Parterna ska vara överens om eventuella ändringar i denna överenskommelse.

Överenskommelsen gäller för perioden 2021-01-01–2021-06-30.

Överenskommelsens undertecknande

Denna överenskommelse har upprättats i två likalydande exemplar, varav UHR och lärosätet fått varsitt.

Stockholm 2020-12-15

Maria Linna Angestav
Vikarierande generaldirektör
Universitets- och högskolerådet

Bilaga 5: Enkät till provanordnande lärosäten

Enkätfrågor till provanordnande lärosäten gällande provgenomförandet hösten 2020 samt våren 2021.

- Är du nöjd med de kontakter du har haft med UHR inför, under och efter provgenomförandet? Ja/Nej
- Har kontakter med provdeltagare provet fungerat bra på ditt lärosäte? Ja/Nej
 - Förslag till förändringar:
- Är du nöjd med systemstödet och hur supporten har fungerat under höstens och vårens prov? Ja/Nej
 - Förslag till förändringar:
- Är du nöjd med hur distribution och transporter av provmaterial har fungerat? Ja/Nej
 - Förslag till förändringar:
- Har förvaringen av provmaterial fungerat bra på ditt lärosäte? Ja/Nej
 - Om nej, vad har inte fungerat?
- Anser du att du har fått det stöd av UHR du anser att du behöver för att kunna genomföra provet? Ja/Nej
 - Om nej, vad har inte fungerat?
- Anser du att ditt lärosäte har gott beredskap att genomföra fler prov under perioden 2021–2023 om smittspridning så kräver? Ja/Nej
 - Om det finns brister ange vilka är svårast att hantera?
- Har regelförändringar haft avgörande betydelse för att ditt lärosäte har kunnat genomföra proven under hösten och våren? Ja/Nej
- Har det utvidgade finansiella stödet från regeringen haft stor betydelse för att ditt lärosäte har kunnat genomföra proven? Ja/Nej

Övriga kommentarer:

Bilaga 6: Statistik över höstens prov

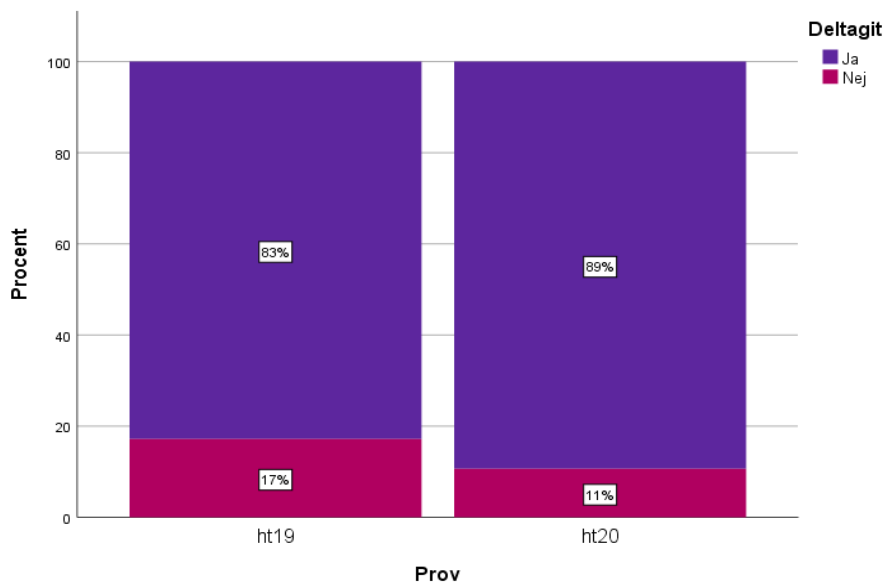
Hösten 2020

Hösten 2020 genomfördes ett begränsat högskoleprov (dnr 3.5.2-01164-2020). Deltagandet begränsades till de provtagare som saknade ett giltigt resultat och taket för antalet anmälningar sattes till 27 640. Taket nåddes inte då (endast) 26 615 provtagare anmälde sig.

Antalet anmälda hösten 2020 var därför 24 900 färre än hösten 2019, vilket motsvarar en minskning med 48 procent. Antal provdeltagare som genomförde (deltagit) provet hösten 2020 var 44 procent färre än hösten 2019 (tabell 1).

	ht19	ht20
Anmälda	51556	26615
Deltagit	42706	23774

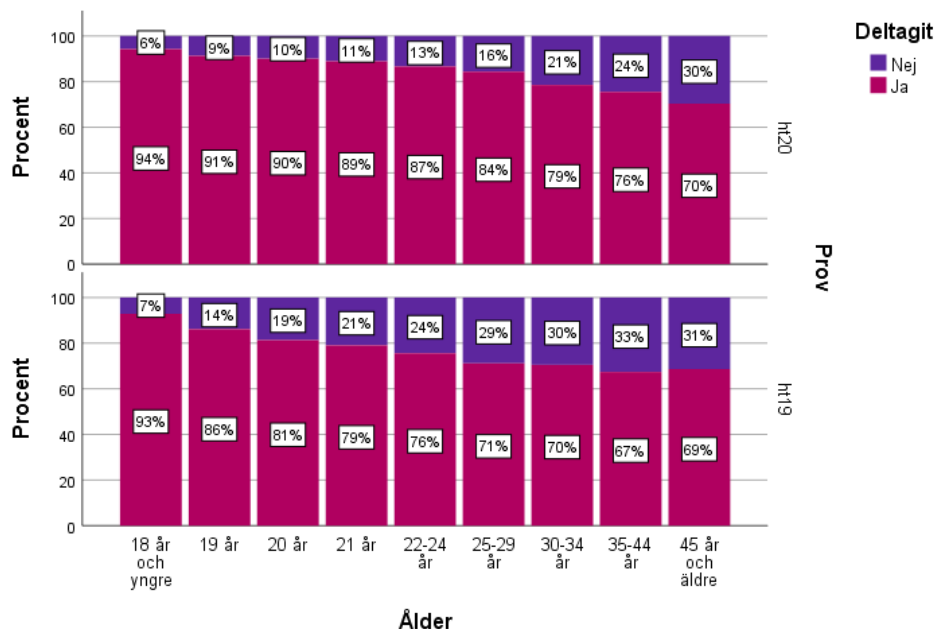
Benägenheten att genomföra provet har ökat under pandemin. Andelen anmälda som också genomförde högskoleprovet ökande markant hösten 2020 i jämförelse med hösten 2019. Hösten 2020 var det 89 procent av anmälda provdeltagare som också genomförde provet. Motsvarande uppgift hösten 2019 var 83 procent, en skillnad på sex procentenheter⁵ (figur 1). Det är ett rimligt antagande att osäkerheten kring huruvida nästa högskoleprov kan genomföras i närtid har påverkat närvaron.

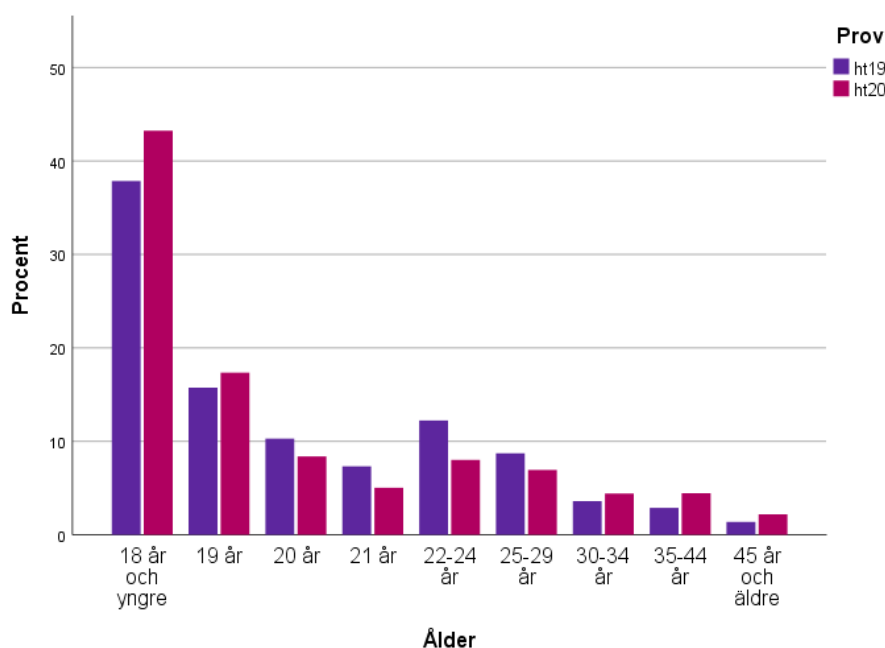
I likhet med ht19 så är det de yngre som har anmält sig som också genomför provet. Bland anmälda 18 år och yngre så är det drygt 9 av 10

⁵ Bortfallet har de senaste höstarna varit mellan 15-19 procent.

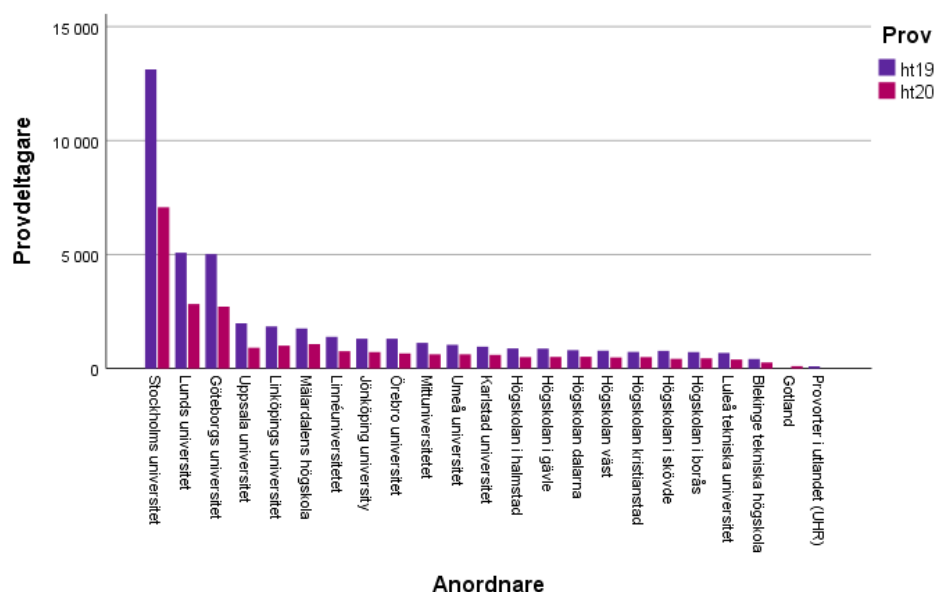
som också genomför provet och skillnaden mellan ht19 och ht20 är liten (1 procentenhet). Det är tydligt att ju äldre den anmälde är, desto mindre har denne benägenhet att också genomföra provet (figur 2)

Begränsningen av deltagarantalet ht20 har inneburit att åldersfördelningen bland provdeltagarna har förskjutits så att andelen yngre (– 19 år) är större ht20 än ht19. Även bland de äldre (30 år-) har andelen ökat ht20 (figur 3).

Flest provdeltagare genomförde provet i Stockholm med omnejd tätt följd av Lunds resp. Göteborgs universitet (figur 4). Att ordningen mellan provanordnarna inte skiljer sig åt i någon större omfattning mellan ht19 och ht20 beror på att fördelning av antalet möjliga platser att anmäla sig till ht20 baserades på antalet anmälda tidigare omgångar. Stockholms universitet har haft flest provdeltagare och fick även flest platser tilldelat sig⁶.

⁶ Att deltagare utan svenskt personnummer inte ingår blir tydligt på provorter i utlandet (UHR) då de flesta saknar svenskt personnummer. Gotland ingår normalt i Uppsala, därför inga provdeltagare ht19

Bilaga 7: Statistiken över vårens två provtillfällen, den 13 mars och den 8 maj

Våren 2021 genomfördes ett begränsat högskoleprov (dnr 3.5.2-01643-2020) uppdelat på två provtillfällen, 13 mars respektive 8 maj.

Deltagandet begränsades till de provtagare som är 19 år eller äldre, samt till de som går vårterminen årskurs 3 i gymnasieskolan⁷. Taket för antalet anmälningar sattes till 70 000 (35 000 mars, 35 000 maj). UHR beslutade om vilket av provtillfällena de anmälda fick delta i. Taket nåddes inte då (endast) 58 917 hade anmält sig via hogskoleprov.nu vid sista anmälningsdag. Därtill anmälde sig (betalade) 335 yngre än 19 år utanför anmälansystemet (*se vidare System: Hantering av minderåriga (<19 år)*).

Antalet anmälda våren 2021 var 8 700 färre än våren 2019⁸, vilket motsvarar en minskning med 12,8 procent. Antalet provdeltagare som genomförde (deltagit i) provet våren 2021 var 17,5 procent färre än våren 2019 (tabell 2).

	vt19	vt21
Anmälda	67 590	59 252
Deltagit	56 814	46 888 ⁹

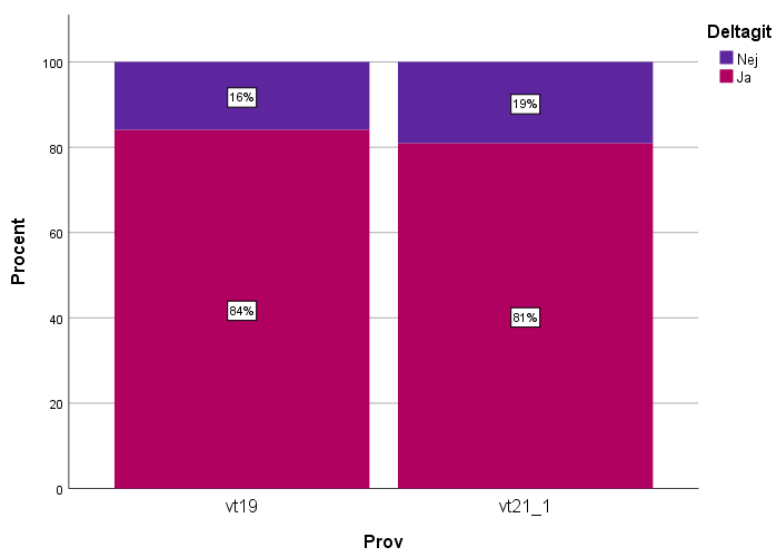
Provet den 13 mars

Vid det första provtillfället våren 2021 (vt21_1) är antalet provtagare 22 685. Benägenheten att genomföra provet är lägre än vt19 då andelen anmälda som också genomförde högskoleprovet var 81 procent. Det är tre procentenheter lägre än våren 2019 då det var 84 procent av de anmälda som också genomförde provet (figur 5).

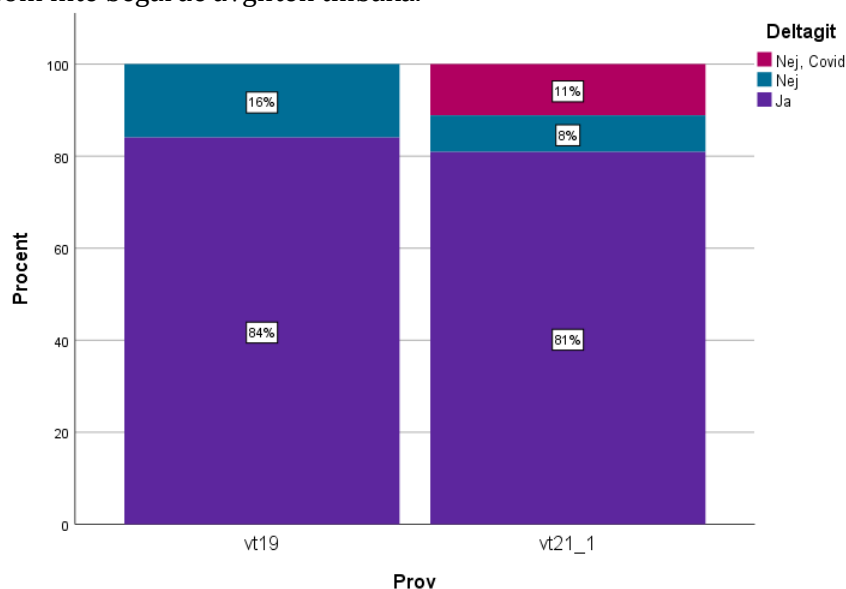
⁷ 7 kap. 20 a § HF

⁸ Provet våren 2020 ställdes in först efter anmälan avslutas men då ingen genomförde provet så används data från våren 2019 för att möjliggöra jämförelser även för de som genomfört provet.

⁹ För provet 8 maj är vid tillfället för rapporten endast 99,5 % av uppgifterna verifierade. Deltagare utan svenskt personnummer ingår inte.

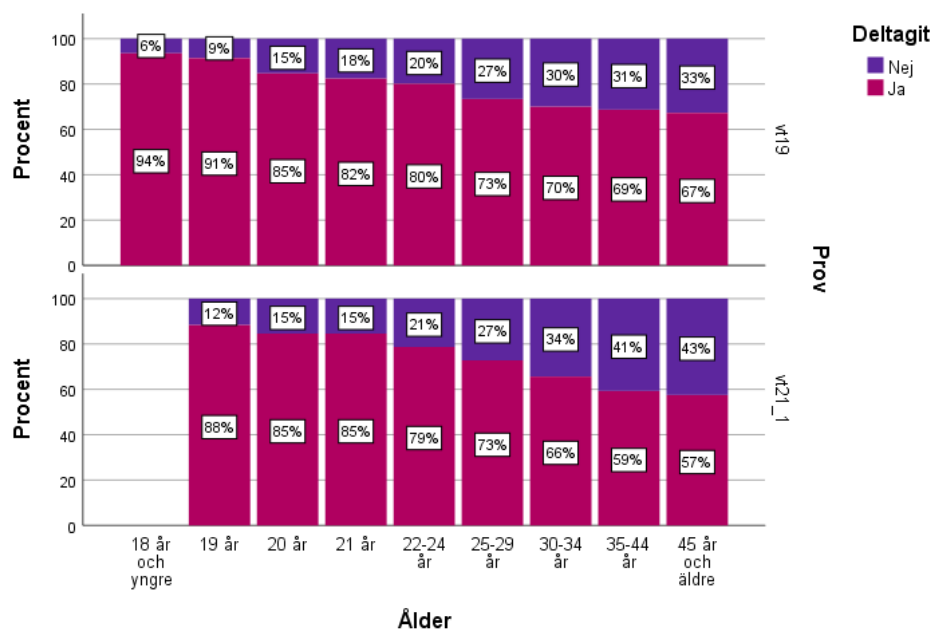

UHR beslutade den 11 mars 2021 (diarienummer: 3.5.2-00277-2021) att anmälningsavgiften på 450 kr ska återbetalas om den skrivande inte kan genomföra provdagen den 13 mars på grund av insjuknande i covid-19. Beslutet gäller även om annan medlem i provskrivarens hushåll har konstaterat covid-19. Möjligheten att begära avgiften åter har nyttjats och kan sannolikt förklara en ökad andel som inte har deltagit provet (figur 6). Elva procent av de anmälda har anmält förhinder att delta (och begärt avgiften tillbaka) med hänvisning till pågående pandemi (Covid). Det kan tyckas något förvånande att det finns så många frånvarande som inte begärde avgiften tillbaka.

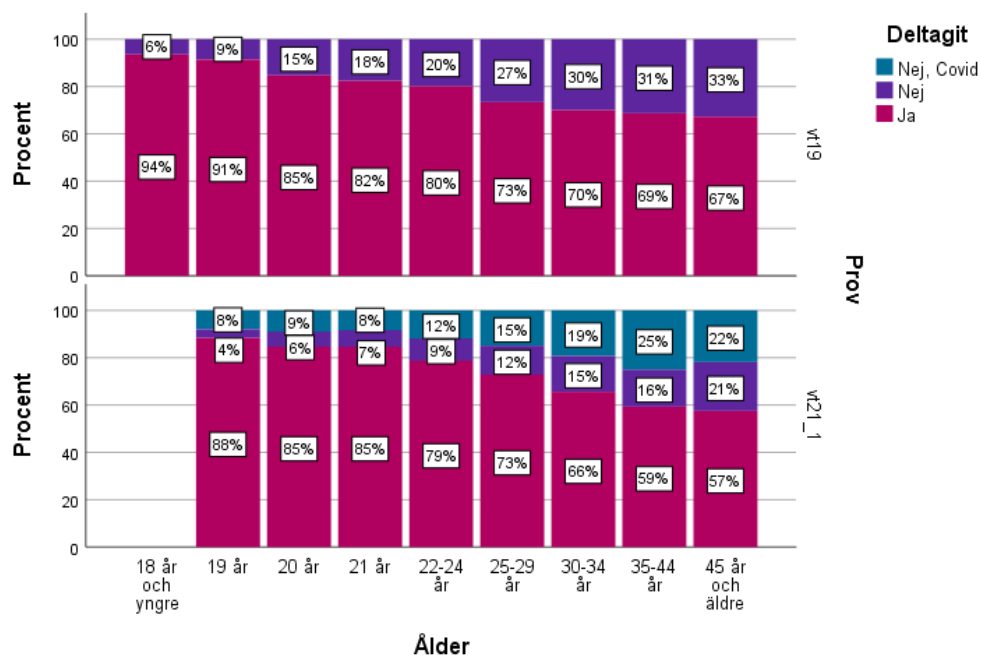

Vid provet den 13 mars var det inga provdeltagare yngre än 19 år som genomförde provet. UHR placerade dessa att genomföra provet den 8 maj.

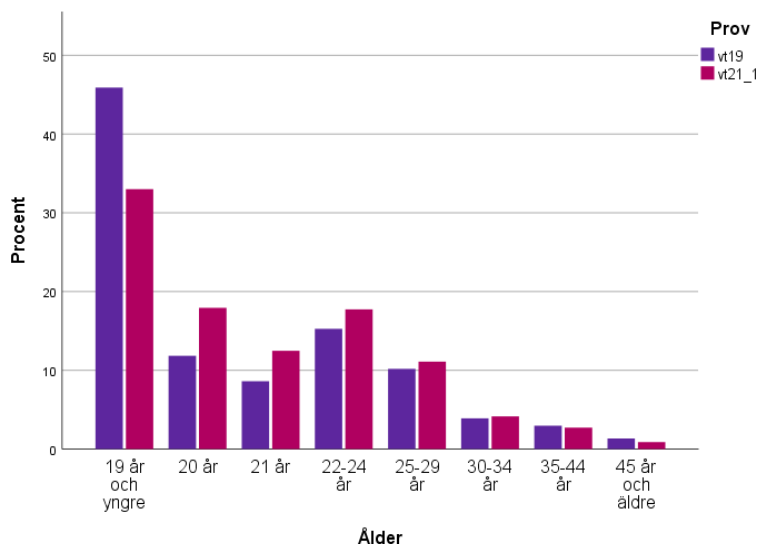
I likhet med vt19 så är det de yngre som har anmält sig som också genomför provet. Bland anmälda 19 åringar är det vid detta provtillfälle 88 procent som också genomför provet. Det är en något lägre andel än vt19 då 91 procent genomförde provet. Det är tydlig att ju äldre den anmälde är, desto mindre har denne benägenhet att också genomföra provet (figur 7). Notera att bland de äldsta så är det drygt 4 av 10 anmälda som inte genomför provet.

Det är tydligt att det är de yngsta som har tagit del av möjligheten att få avgiften tillbaka vid sjukdom. Det är visserligen en förhållandevis låg andel totalt som inte har närvarat, men av de som inte närvarat så är det nästan sju av tio som anger Covid som skäl. Sjukfrånvaron är andelsmässigt störst bland 35-44 åringar (figur 8).

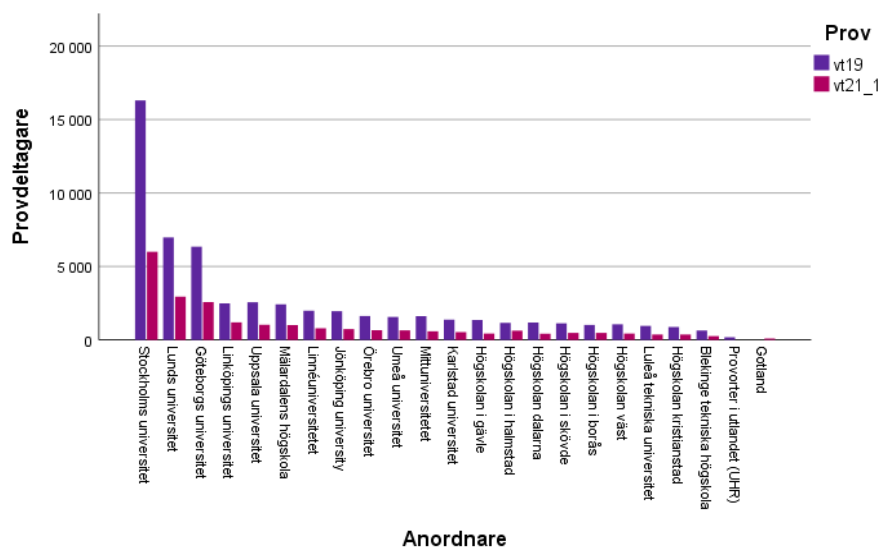
Begränsningen av deltagarantalet vt21_1 har inneburit att åldersfördelningen bland provdeltagarna har förskjutits så att andelen yngre (– 19 år) är lägre vt21_1 än vt19. Notera att x-axelns kategorier har justerats då inga yngre än 19 år har deltagit. Även bland de äldre (30 år-) har andelen minskat vt21_1 (figur 9).

Flest provdeltagare genomförde provet i Stockholm med omnejd följt av Lunds resp. Göteborgs universitet (figur 10). Att ordningen mellan provanordnarna inte skiljer sig åt i någon större omfattning mellan vt19 och vt21_1 beror på att fördelning av antalet möjliga platser att anmäla

sig till vt21 baserades på antalet anmälda tidigare omgångar. Stockholms universitet har haft flest provdeltagare och fick även flest platser tilldelat sig¹⁰.

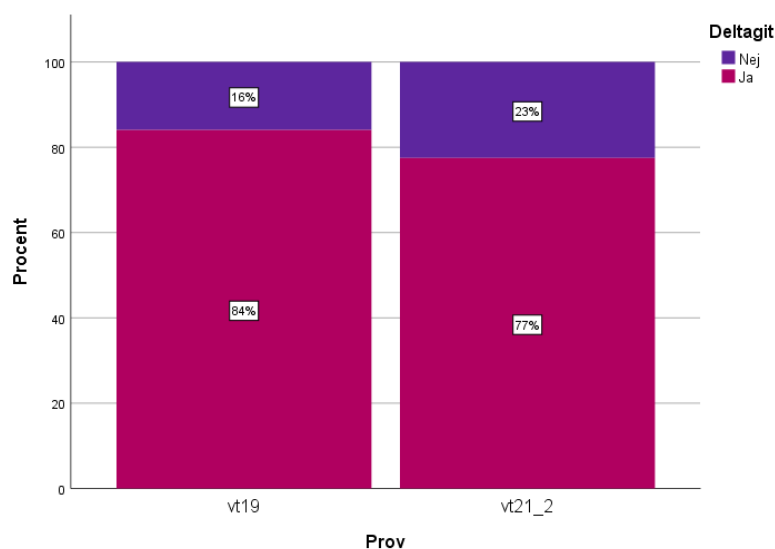
Notera att antalet deltagare minskade med 1 993 hos Stockholms universitet, Göteborgs universitet och Uppsala universitet för provet den 13 mars. Dessa skrivande flyttades till provtillfället den 8 maj 2021 (UHRs beslut dnr 3.5.2-00257-2021).

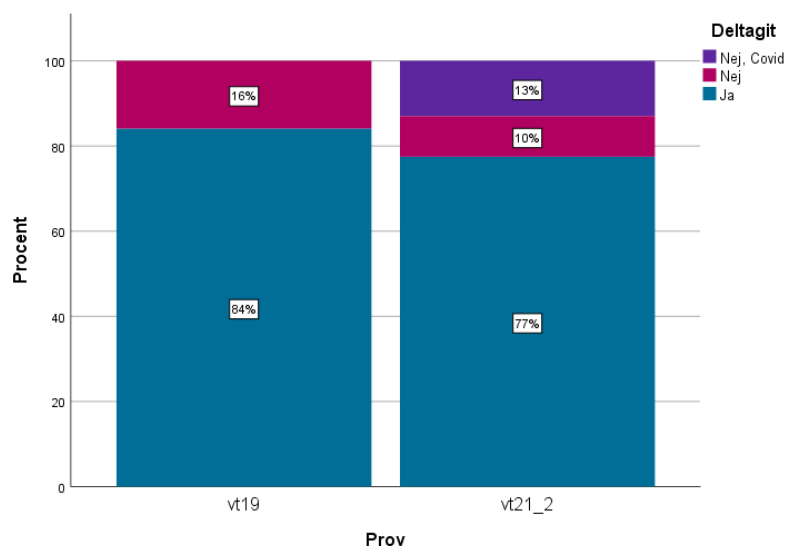
Provet den 8 maj

Vid det andra provtillfället våren 2021 (vt21_2) är det 22 403 provtagare som genomfört provet. Benägenheten att genomföra provet är lägre än vt19 men även lägre än för det första provtillfället våren 2021. Andelen anmälda som också genomförde högskoleprovet var 77 procent. Det är sju procentenheter lägre än våren 2019 och fyra procentenheter lägre än det vi det första tillfället 2021 (figur 11).

¹⁰ Att deltagare utan svenskt personnummer inte ingår blir tydligt på provorter i utlandet (UHR) då de flesta saknar svenskt personnummer. Gotland ingår normalt i Uppsala, därför inga provdeltagare vt19

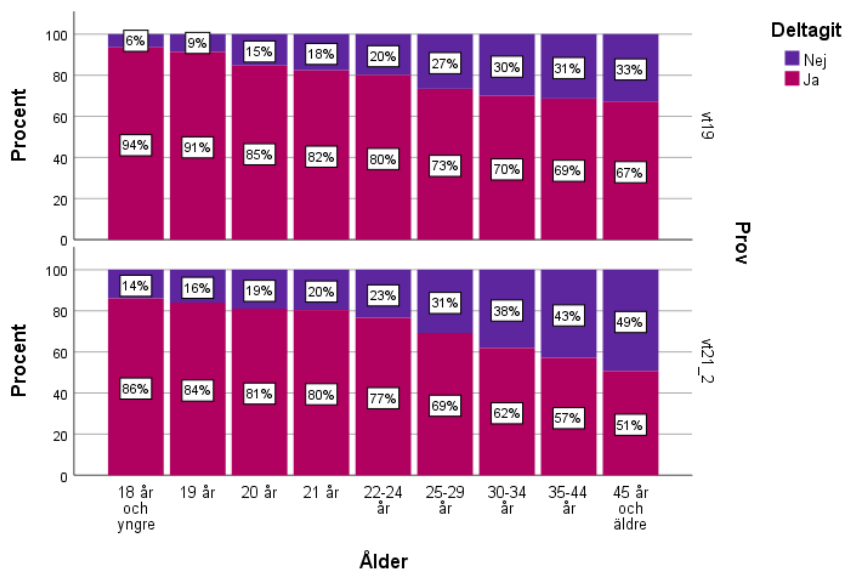

UHR beslutade den 11 mars 2021 (diarienummer: 3.5.2-00277-2021) att anmälningsavgiften på 450 kr ska återbetalas om den skrivande inte kan genomföra provdagen den 8 maj på grund av insjuknande i covid-19. Beslutet gäller även om annan medlem i provskrivarens hushåll har konstaterat covid-19. Möjligheten att begära avgiften åter har nyttjats och kan sannolikt förklara en ökad andel som inte har deltagit provet (figur 12). Tretton procent av de anmälda har anmält förhinder att delta (och begärt avgiften tillbaka) med hänvisning till pågående pandemi (Covid). Det kan tyckas något förvånande att det finns så många frånvarande som inte begärde avgiften tillbaka.

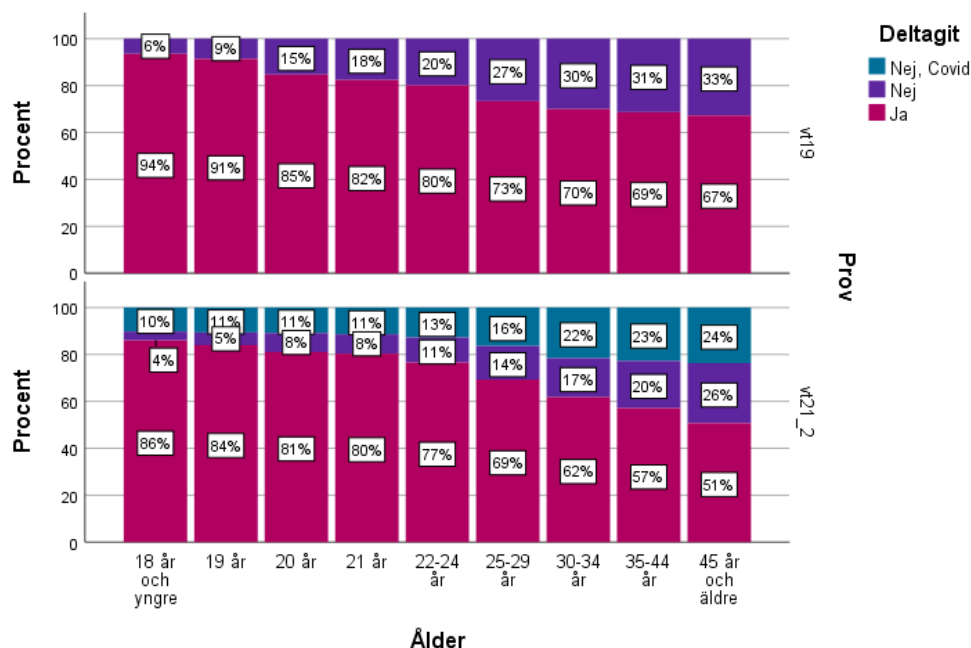

Vid provet den 8 maj var det endast 288 provdeltagare yngre än 19 år som genomförde provet. I likhet med vt19 så är det de yngre som har anmält sig som också genomför provet. Bland anmälda 19 åringar är det

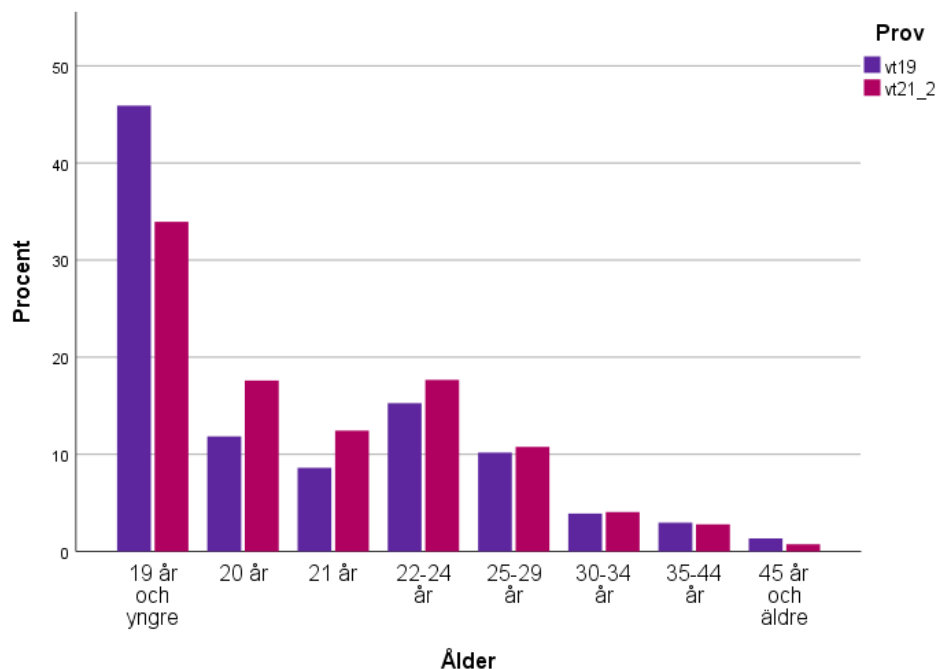
vid detta provtillfälle 84 procent som också genomför provet. Det är en något lägre andel än vt19 då 91 procent genomförde provet. Det är tydlig att ju äldre den anmälde är, desto mindre har denne benägenhet att också genomföra provet (figur 13). Notera att bland de äldsta så är det nästan hälften av de anmälda som inte genomför provet.

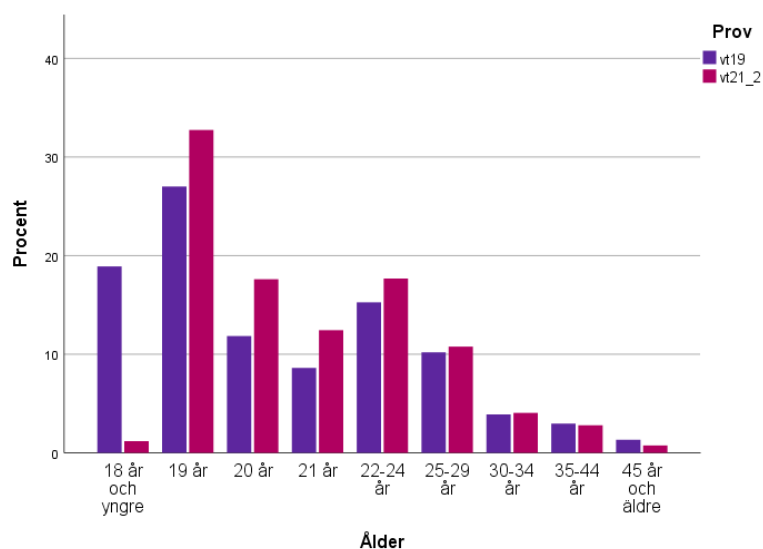
Det är tydligt att det är de yngsta som har tagit del av möjligheten att få avgiften tillbaka vid sjukdom. Det är visserligen en förhållandevis låg andel totalt som inte har närvarat, men av de som inte närvarat så är det nästan sju av tio som anger Covid som skäl. Sjukfrånvaron är andelsmässigt störst bland 45 år och äldre (figur 14).

Begränsningen av deltagarantalet vt21_2 har inneburit att åldersfördelningen bland provdeltagarna har förskjutits så att andelen yngre (– 19 år) är lägre vt21_2 än vt19. Även bland de äldre (35 år-) har andelen minskat något vt21_2 (figur 15).

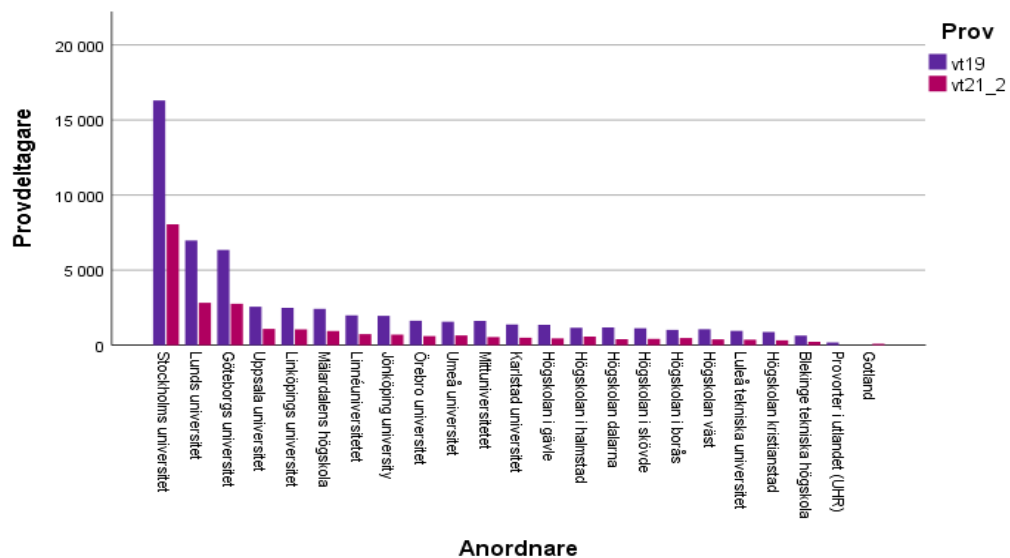
Om 18-åringarna särredovisas så förändras bilden då andelen 19-åringar som skriver provet blir högre vt21_2 än vt19 (figur 16). Detta har sin förklaring i att andelen 18 åringar som genomför provet utan begränsningar är relativt stor, vt19 var andelen nästan 19 procent.

Flest provdeltagare genomförde provet i Stockholm med omnejd följt av Lunds resp. Göteborgs universitet (figur 17). Att ordningen mellan provanordnarna inte skiljer sig åt i någon större omfattning mellan vt19 och vt21_2 beror på att fördelning av antalet möjliga platser att anmäla sig till vt21 baserades på antalet anmälda tidigare omgångar. Stockholms universitet har haft flest provdeltagare och fick även flest platser tilldelat sig. En av tre provtagare genomförde provet vid Stockholms universitet vt21_2 att jämföra med lite drygt var fjärde vt21_1¹¹.

¹¹ Att deltagare utan svenskt personnummer inte ingår blir tydligt på provorter i utlandet (UHR) då de flesta saknar svenskt personnummer. Gotland ingår normalt i Uppsala, därför inga provdeltagare vt19

Notera att antalet deltagare ökade med 1 993 hos Stockholms universitet, Göteborgs universitet och Uppsala universitet för provet den 8 maj.

Utbildning, utbyte, utveckling – för alla som vill vidare

UHR är en statlig myndighet med flera uppdrag inom utbildningsrådet. Myndigheten finns i Stockholm och i Visby.

UHR:s fem huvudsakliga ansvarsområden:

- Information inför högskolestudier, ansvar för högskoleprovet, ta fram regelverk och samordna antagningen till högskolan.
- Utveckla och förvalta IT-system och e-tjänster åt utbildningssektorn.
- Förmedla internationella utbyten och kompetensutveckling för hela utbildningskedjan.
- Bedöma utländska utbildningar.
- Främjande uppgifter och analyser av frågor inom UHR:s ansvarsområde.